

Szombati és keddnapos

SZUBOTICA

MAJ JOVIN TRG 8

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Szombati és keddnapos 8-10. 8-63

NAPILÓ

Kiadóhivatal

egyedlve 165 dinár
egy hónapra 55 dinárKiadóhivatal
szombat nap, keddnap és
szombat naponként 8

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. OKTÓBER 26.

292. SZÁM

SZOMBAT

Románia barátsági és döntőbírósi szerződést kötött Lengyelországgal

Zalesky lengyel külügyminiszter látogatása Bukarestben

Bukarestből jelentik: Zalesky lengyel külügyminiszter csütörtökön reggel hat órakor Bukarestbe érkezett. A lengyel külügyminiszter a román-lengyel határon Galencu külügyminiszteriumi főtitkár várta és üdvözölte a kormány nevében.

A bukaresti pályaudvaron a kormány díszes fogadtatást rendezett a lengyel külügyminiszter tiszteletére. Az állomáson Mironescu külügyminiszter intézett meleg szavakat a vendéghez és beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy a román fővárosban üdvözölheti a lengyel államférfit. Zalesky beszédében hangsúlyozta, hogy Lengyelország külpolitikájának az alapja a béke fenntartása és azért jött Bukarestbe, hogy visszaadja Mironescu látogatását s felújítsa a lengyel-román barátsági és döntőbírósi szerződést.

Zalesky külügyminiszter és kísérete ezután a Grand Hotelbe hajtatott.

A lengyel külügyminiszter tiszteletére Mironescu külügyminiszter intim reggeli rendezett tíz órakor a szállodában, majd tízenegyet órakor

Zalesky kihallgatáson jelent meg Maniu Gyula miniszterelnökkel, akivel hosszasan tanácskozott a két államot érintő kérdésekről és a megkötendő barátsági és döntőbírósi szerződésről.

A tanácskozás után Maniu miniszterelnök ebédet adott a lengyel külügyminiszter tiszteletére.

Délután öt órakor Mironescu román és Zalesky lengyel külügyminiszterek a külügyminiszteriumban aláírták a román-lengyel barátsági és döntőbírósi szerződést.

A döntőbírósi és barátsági szerződést a Népszövetség által ajánlott formában kötötték meg.

Zalesky lengyel külügyminiszter pénteken délután a bukaresti lengyel követségen fogadta a román és a külföldi sajtó képviselőit. A külügyminiszter megköszönte a rendkívül szíves fogadtatást, amelyben Bukarestben részesítették, majd arra kérte az újságírókat, hogy intezzenek hozzá kérdéseket, mert nem kíván expozét tartani. A feltett kérdésekre a külügyminiszter a következőket mondotta:

Zalesky
Lengyelország és Románia gazdasági együttműködésére való tekintettel a két állam között gazdasági egyezmény jött létre, amelyet legközelebb meg fog koronázni a megkötendő kereskedelmi szerződés.

A beszélgetés ezután Lengyelország és a kizsárolt viszonyára terelődött. Erről azt mondta Zalesky, hogy a viszony szoros, azonban szó sem lehet arról, hogy Lengyelország a kizsárolt viszonyhoz kapcsolódóan, mert hiszen a kizsárolt bizonyos célokra alakult, amelyek nem egyeznek meg Lengyelország általános külpolitikájának alapelveivel.

A kisebbségi kérdéssel kapcsolatban kijelentette a lengyel külügyminiszter, hogy határozottan elzárkózik a kisebbségi jogvédelem további kiterjesztése elől és hangsúlyozta, hogy közte és Románia képviselője között Genfben a kisebbségi kérdés megvitatásakor a legszorosabb együttműködés volt. Az a szándéka — mondotta — hogy a kisebbségi kérdésben Lengyelország és Románia a jövőben is harmonikusan együttműködjék.

A sajtófogadtatás után Zalesky külügyminiszter Semberk gróf bukaresti lengyel követtel együtt kihallgatás után a régenstanács villásreggelit adott a lengyel külügyminiszter tiszteletére, este pedig lakoma volt a lengyel követségen. Zalesky külügyminiszter és kísérete szombaton különvonattal Sinajába, onnan pedig Brassóba utaznak, ahol a prefektúrán bankettet rendeznek a lengyel külügyminiszter tiszteletére.

gatáson jelent meg a régenstanácsnál. Az audiencián Mironescu román külügyminiszter is jelen volt. A ki-

Daladier kapott megbízást kormányalakításra

A radikális szocialisták vezére még nem döntött, hogy elfogadja-e a megbízást

Párisból jelentik: Doumergue elnök távirati meghívást intézett a rheimsi pártgyűlésen lévő Daladier-hez, aki csütörtökön este Párisba utazott, hogy megfeleljen a meghívásnak.

Csütörtökön egymásután fogadta a köztársaság elnöke Violette-t, Algir volt kormányzóját, majd a szenátus radikális baloldalának vezérét, utána a demokrata párt elnökét, Simonét és végül a független baloldal vezérét.

Abban a meghallgatott politikusok kivétel nélkül megegyeztek, hogy

bárki lesz is az új kormány elnöke, a külpolitika vezetését Briand kezébe kell letenni.

Daladier, a radikális párt elnöke, pénteken délelőtt 11 óra 40 perckor megjelent az Elyséeben, ahol Doumergue elnök kihallgatáson fogadta. A kihallgatás negyven percig tartott. Daladier, amikor elhagyta az Elysée-t, közölte a várakozó újságírókkal, hogy

az elnök megbízta az új kormány megalakításával és Daladier szombat délután három óráig kért haladékot az elnöktől, hogy válaszoljon, elfogadja-e a megbízást.

Daladier ezután autóra ült és Reimsbe hajtatott, ahol a radikális kongresszus ülészik. Daladier Reimsben tanácskozott politikai barátaival.

A francia sajtó Daladier megbízásával kapcsolatban többféle kombinációt állít fel. Az egyik az, hogy Daladier a szocialisták támogatásával vagy aktív közreműködésével alakít kormányt, a másik szerint kizárólag a radikális párt tagjaiból válogatja ki munkatársait, a harmadik kombináció pedig az, hogy az új miniszterelnök, ha sikerül vállalkozása, csak a középpárti csoportokat vonja be a kormányba.

A parlament folyosóján Daladier dezinált miniszterelnök kormányalakításra elé nagy szépséggel néznek. Általában az a vélemény alakult ki, hogy

Daladier kormánya az első világot sem fogja túlélni.

Ákár baloldali koncentrációs-kormányt alakít, a szocialdemokrata párt jóakaratu semlegességével, akár a régi kartell támasztja fel, annyi bizonyos, hogy mindkét esetben súlyos ellenállással kell megküzdenie, úgy a baloldali kormány, mint a kartell szélsőséges csoportjával.

Károly puccstól tart Romániában a liberális sajtó

Erősödik a karlista mozgalom

Bukarestből jelentik: Politikai körökben nagy felháborítást keltett Jonescunak, a Cuvantul főszerkesztőjének sajtómozgalma, amelyet Károly volt trónörökös érdekében indított. Jonescu néhány hónappal ezelőtt meglátogatta a száműzött herceget és dokumentumokkal bizonyította lapja hasábjain, hogy

Károly herceget erőszakkal kényszerítették a trónról való lemondásra és ebben Dratianu Jónelnek volt oroszlanrésze.

Károly volt trónörökös száműzetéséről írva a Cuvantul rámutat arra, hogy Bratianu Vintila, valamint a liberális kormány kémhálózatot szervezett meg az extrónörökös körül. A herceg házáat éjjel-nappal ágensok figyelték és minden lépéséről telefonon tettek jelentést a párisi román követségnek. Jonescu azt írja, hogy Károly herceg egyáltalán nem akart repülőgéppel elmenni a múlt év májusban megtartott nemzeti parasztpárti népgyűlésre Gyulafehérvárra, mint azt annak idején a liberális sajtó világgá kiáltotta és az a hír, hogy összeesküvést szö királyi fia ellen, szintén minden alapot nélkülöz.

A néhány nappal ezelőtt megindított karlista lap, a Tara folytatja akcióját Károly visszatérése érdekében és legújabb számában azt írja, hogy Károly herceg visszatérése az egyetlen mód volna a Ferdinánd király halála óta állandósult alkotmány- és politikai válság megoldására. A herceggel igazságtalanság történt — írja a lap — és ennek a reparálását az egész ország népe kívánja.

Ferdinánd király fiának el kell foglalni Románia trónját

— fejezi be a Tara szenzációs cikkét.

Az Adaverul közli Henry de Coral, a Matin munkatársának tollából eredő és a Curier Cervoni lengyel lapban megjelent cikket, amely hangsúlyozza, hogy Károly herceg nem hagyja magát legyőzni.

Az egész román hírség és a katonaság nagyrésze Károly híve és a Károly-párti politikusok szerint a régenstanács napjait meg vannak számlálva.

A Károly-pártiak meg vannak győződve arról, hogy a herceg mint király tér vissza Romániába.

Ezzel a visszatéréssel, amelyet ma már csak Bratianu Vintila és a liberális párt ellenez, helyredlna a normális helyzet Románia alkotmányos életében. Mihály király az lesz, aminek egy pillanatig sem szűnt meg lenni: Románia trónörököse — fejezi be a cikket Coral.

A liberális Alarma csütörtöki számában Károly extrónörökösnek egy állítólagos londoni kiáltványát közli, amelyben a herceg annak a kívánságának ad kifejezést, hogy vissza szeretne térni Romániába. Kormánykörökben az állítólagos kiáltványt hamisítványnak minősítik. A liberális sajtó a Károly-kérdés felvetésével kapcsolatban éles támadást intéz a kormány ellen és a kormány által támogatott nyílt karlista agitációnak minősíti a Tara mozgalmat. A Vitoral és Independantia Roumein követeli a kormánytól, hogy tiltsa be a Tardé. A liberális sajtó attól fél, hogy Károly-puccsot készítenek elő.

Beismerő vallomást tett az olasz trónörökös merénylője

Letartóztatták a merénylő egyik bűntársát is

Brüsszelből jelentik: *Dirosa*, az olasz trónörökös merénylője, újabb kihallgatása során megerősítette előbbi vallomását, hogy senkivel sem tárgyalt és tervét teljesen titokban tartotta. Az ünnepségek programjának tanulmányozása alapján jött arra a gondolatra, hogy a merényletet akkor kövesse el, amikor az olasz trónörökös koszorút tesz le az Ismeretlen Katona síremlékére. Ugy gondolta ugyanis, hogy a herceg ez alkalommal teljesen egyedül fog állni és ha ráél, golyói nem tesznek kárt senkiben. Amikor a herceg kiszállt autójából és a síremlékhez lépett, Dirosa hirtelen félrelépett az előtte állókat és előre ugrott, hogy jobban célzóhasson. A revolver elsülése pillanatában ezt kiáltotta:

— *Éljen Mateott!*

Ami ezután történt, arra nem emlékszik. Valószínű, hogy elájultam — mondotta — nem gondoltam

arra, hogy a merénylet után elmenekülök. Kész voltam életemet feláldozni, azt hittem, hogy ott nyomban végeznek velem.

Dirosa táskájában megtalálták Brüsszel város térképét, amelybe a merénylő gondosan berajzolta azt az utvonulat, amelyen a hercegnek haladnia kellett. Amikor megkérdezték, hogy miért akarta a trónörökösöt megölni, elmondotta, hogy *Milanóban annakidején a rendőrségen bántalmazták, mert egy tiszta felvétel alkalmával a szabadságot élte. Személyazonosságai adatainak felvételénél elmondotta a merénylő a kihallgatást végző rendőröknek, hogy talál gyermek és szüleit sohasem ismerte.*

A brüsszeli rendőrség őrizetbe vett egy *Pascali* nevű olaszt is, mert egy szemtanú állítása szerint Dirosa és Pascali közvetlen merénylőt előtt jeltek váltottak egymással.

A délamerikai farmer két legfélelmetesebb ellensége: a kígyó és a hangya

Egy inget, vászonnadrágot, két pipát és egy dohányzacskót kap egész napi munkájáért az indián munkás

Az Antonio Delfino fedélzetén.

Az étterem bejáratánál térkép lóg a falon, rajta kis zászlók jelzik a naponta megtett utat s a hajó helyzetét a nyílt tengeren. Holnap délelőtt megünneljük keresztül az egyenlítőn. Mégis hideg szél fúj, a fedélzeten alig néhányan tartózkodnak, a tenger napok óta viharos, a hajó erősen ingog, a hullámok magasra csapnak, a vízcsöppeket a szél a fedélzetre veri fel, öt perc után csurogvíz mindenki, aki nem keres magának menedéket a szélmentes oldalon.

Hárman ülünk az egyik meredek lépcső oltalma alatt. Egy német, egy orosz, meg én. A német és az orosz régi pajtások, paraguayi farmerek, nem először teszik meg az utat. Világszavargók, amilyeneket kalandos könyvek választanak hősül. Fontoskodó smokkók, tudatában vannak annak, hogy ők a legérdekesebb utasok a hajón, a legtöbbet tudnak, a legtöbbet tapasztaltak. Ők voltak az elsők, akik tropikus khaki-inget vettek fel, mielőtt a forró égő alá érkezünk, ők adják most is a gyengédkedő hölgyeknek a legjobb tanácsokat a tengeri betegség ellen, ők barátokztak meg a legjobban és a leggyorsabban a spanyolokkal s — nekik van minden étkezésnél a legjobb étvágjuk. Ládázám visznek magukkal olcsó és izléstelen bádögigartatárcákat és fa, meg cseréppipákat, amiket a farmjukon a paraguayi indiánokkal kígyóbőrrel cserélnék majd be s amivel kifizetik az indián családokat, melyek a földjüket művelik.

— A főnök egy inget, egy vászonnadrágot, két pipát és egy dohányzacskót kap, ezért dolgozik a család megint egy nyárán át s hogy az asszonyok is kapnak egy-egy öltözetet, az már igazán csak a mi bölcsességünknek köszönhető.

A német tengerésztiiszt volt a háború alatt, az orosz katoná, esztendőnkön keresztül egy német fogolytábor lakója. A háború után, amikor a leszerelt tisztiek szervezeti tagjait a délamerikai államokban igyekeztek elhelyezni, megindultak ők is a többiekkel. Társaik — ezek komolyan akartak dolgozni — lassankint kidűltek, most egyikről sem tudják, merre járnak, ők ügyesebbek voltak, nem fogták meg a dolgot a nehezebbik végén s így boldogultak. Beférték egész Délamerikát, herceket töltöttek vendégségben egy-egy farmernél, míg végül elvetődtek Paraguayba, ahol nyolcvan hektár földet kaptak az államtól. Földműveléshez nem értettek, de mert itt másként kell megművelni a földet, mint odaát Európában, ma is azt tartják, hogy csak az indoklás, hogy a föld, amelyet kiosztottak nekik, mocsaras, újabb nyolcvan hektár kértek és kaptak az államtól. Azóta kinn töltik idejüket nagy részét a haciendán, vagy vadászattal az őserdőben, vagy a chacon, de mindenesetre jut arra is, hogy esztendőnként egyszer, téliidőn átmenjenek Európába.

— Nézzen át hozzánk, Paraguayba, ha ideje engedi, meglátja, milyen érdekes ország. Az utazás nem kerül sokba. Induljon neki, ahány farmra akad utközben, térjen be, a farmer szívesen látja vendégül akár heteken keresztül is, a városokban pedig szállóba menjen, nevétségesen olcsók az árak. Németen kívül más nyelven nem kell tudnia, mert ahány letört existenciája volt Németországban a háború után, mind itt húzta meg magát, mert ebben az országban mindent lehet, csak egyet nem: éhenhalni. Megnézni nagyon érdekes, a mi életünket állandóan folytatni, ahhoz bizony idegek kelljenek. De nekünk vannak.

— Amint leszál az éjszaka, ami itt hirtelen, min-

den átmenet nélkül történik, megelevenedik az erdő s megkezdődik az őserdő és a pampa éjszakai koncertje. Nappal néma csend honolt mindenfelé, de a ragadozók éjszaka kelnek szákmányutára s ordításuktól visszhangzik a környék. Ez a mi időnk is, ekkor kezdődik legfőbb szórakozásunk, a vadászat. Fegyver legyen, tültés legyen, vad van elegendő, párdctól, lepárdtól kezdve a fajdkakasig. Vadászélmények? Az ilyesmivel nem törődik itt senki, nem is igen tartják számon a kalandokat, annyira mindennaposak. Nekem van egy, az sem vérfagyasztóan veszedelmes, még itteni tartózkodásom első idejéből való, de rám olyan hatást tett, hogy nem tudok alóla ma sem szabadulni.

— A rendes esti vadászaton voltam, egy majom követett a fejem fölött ágról-ágra és visításával elzavarta a vadakat. Ráemletem puskámat és elsütöttem. A lövés nem volt halálos. A majom a fa alá zuhant, sirni kezdett, akár egy kis gyermek, keveset kínlódhatott, mert mire rákadtam, kimúlt. Már a sirása is a szíveimig hatolt, de mikor megláttam, végigtutott rajtam a hideg. Fiatal majom volt s amint ott hevert a fa alatt a földön, olyan volt, mint egy alvó gyermek: két öklét a szemére szorította, mint a csecsemők, ha alszanak. Azóta nem lövök soha majomra.

— Még egy állat van, amire azonban büntetés terhe alatt nem szabad vadászni: a dögkeselyű. Paraguayban rengeteg van belőle, de egyike a leghasznosabb állatoknak. Ha egy ló elhull az útszélen, nem kell eltemetni, a keselyűk másnapra hófehérre tisztítják a csontokat és csak azt hagyják meg az egészből. A paraguayi farmernek azt mondják rólok, hogy ezek az egészségügyi hatóság alkalmazottai. A farmokon sok helyen tisztevével vannak a szarvasmarhák, nagy területen szentesítve nyilvántartani őket, utánanézni, van-e közöttük beteg, ápolásra szoruló, majdnem lehetetlen. De ha a farmer azt látja, hogy a csorda legelője fölött a keselyűk kóvályognak, tudja már, hogy ott beteg marhának kell lenni. A keselyűk sasnál is élesebb szemmel vigyáznak a környéken, meglátják a beteg állatot, föltéte kerígenek és lesik, mikor hull el. Még utolsó sem vonaglott az állat, már rászállanak, éles csőrük fehasítja oldalát s nem egyszer ők adják meg a kegyelemdőfést. Gyakran úgy teleömlik magukat, hogy öven-hatvan métert kell szaladniok, míg fel tudnak repülni a földről.

— Két ellensége van a farmernek: a kígyók és a hangyák. Kettejük közül a hangyák a veszedelmebbek. Kígyó ritkábban akad, a ház környékére nem igen merészkednek, s ha igen, végeznek velük a disznók. A disznó nem fél a kígyótól, megtámadja, s ha a kígyó el nem menekül, mindig a sertés marad a győztes és fel is falja a kígyót. Kígyó és sertés harca olyan mindennapos színjáték, a mi országunkban a tanya környékén, mint Európában a macska-egér harc.

— Veszedelmes ellenség a hangya. Alattomosan tör az emberre, soha sem lehet tudni, mikor. Védekezni nagyon nehéz ellene. Lehet, hogy már esztendőnk óta rága a ház gerendáit, amelyek kívülről épeknak, jónak látszanak, s egyszerre dől rá a lakókra az egész épület. Egész fák sorvadnak el, mert a hangyák elragatják a faszál finom gyökereket, egész esztendő munkája megy tönkre, mert hangyák rágták meg az ültetvények vékony szárát. Ahol még nincsenek, ott lehet valamit ellenük tenni, ahol befészkeltek magukat, onnan kiirtani őket merőben lehetetlen. A legborzalmasabb, a sáskajárásnál is szörnyűbb a vándorhangyák elvonulása. Széles folyamoktól hőmpölyögnek a hangyák megszámlálhatatlan mirtidájai, nem térnek ki semminek, sem fal, sem ház nem bír ellentállani ne-

ki, egyetlen egy dolog tartja őket vissza, a mély víz. A sekélyes vízmosás nem akadály. Az elővonulók hullája kitölti a medret és ezen a hidon vonulnak tovább a többiek. Elő lény nem tud nekik ellentállani. A legveszedelmebbek ragadozók rettegve, szükölve menekülnek előlük, épen úgy, mint a legártatlanabb állatok. Mint az égő erdő elől, úgy rohannak a legközelebbi víz irányába szelid és vadállat egymás mellett. Egyik sem támadja meg a másikat: ösztöne mindegyiket egy irányba kergeti, menekülni a még láthatatlan, de legyőzhetetlen ellenség elől. Elérték a vizet, belevetik magukat s még a máskor annyira rettegett alligátoroktól sem félnek.

— Mert amerre ezek a hangyák elvonulnak, ott élő lény nem marad. Mindent halálra sebeznek. Pillanatok alatt lepik el az áldozat testét, mint valami fekete por, úgy vonják be. Egész csipésük a legrettegettebb kínokat okozza, míg a hangyák szíjjel nem rágnak cloven húsát s olyan nemes részhez nem érnek, ahol csipésük a megváltó halált jelenti. Borzalmas az a pusztítás, amelyet ilyenkor a hangyák okoznak. Szerencse, hogy csak ritkán fordulnak elő a vándor hangyák Paraguayban, inkább Brazíliában, az Amazonas-vidéké a hazájuk.

— Minden háborúnál szörnyűbb, rettegett ellenség, amely ellen még nem tud védekezni az ember...

B. P.

Ismét kitört a Krakatoa vulkán

Nagy veszedelem fenyegeti a Szunda szigeteket

Londonból jelentik: A Krakatoa-sziget mellett tűzhányó nemrégiben megint hírt adott magáról, hatalmas láva- és gőztömeget ontott szerteszét. Az itteni tűzhányók utóljára negyvenhat évvel ezelőtt működtek, de akkor olyan erővel, amire a történeti időkben alig van példa.

Sumatra és Jáva partjait előtörték a sokhelyütt harminc méter magas hullámok, a nyolcszázharminc méter magas kiemelkedő Krakatoa-sziget a tengerbe süllyedt, negyven ezer ember elpusztult, háromszáz kilométernyi körzetben éjszakai sötétség keletkezett. A páratlan energiájú kitörés az egész földön érezte hatását. A földünket körülbelül ötszáz kilométer magasságban körülvevő légtengert, a kitörés hatalmas megrázkódtatta és mint a vízbe dobott kő a víztömegben, úgy a Krakatoából kitörő láva a levegőtömegben mindenfelé terjedő hullámzást létesített. Ezek a hullámok körüljárják az egész földet. A kiinduló helyről eljutottak minden irányban a földgömb tulsó felére, a Krakatoa ellenláb pontjához. Ott a különböző irányokból jövő hullámok összetalálkoztak, összeütödték és megint visszafelé haladtak úgy, mintha erről a helyről indult volna ki a hullámzás. A barometerek az egész föld kerekéségén megéreztek a levegőnek ezt az áramlását és az ő tanúságuk szerint tudjuk, hogy kétszer szaladt a hullám ide-oda az egész föld körül. Harminchat óráig tartott, míg a hullámzás a Krakatoától az ellenláb helyig érkezett.

A kitörés zaja nagy pánikot okozott mindenfelé. Bataviában körülbelül 150 kilométernyi távolságban rémület okozott. Macassarban, Celebes szigetén, a kitörés helyétől majdnem 1600 kilométer távolságban úgy megijedtek, hogy két gőzöst küldtek ki annak a felderítésére, hogy mi történt a közelben, nem is gondolva arra, hogy olyan messziről jön a hang. Még 3200 kilométer távolságban is olyan erős volt a dörgés, hogy azt hitték, a közelben történt valami hajószerecsétség és kiküldték a felderítő hajókat. A legmeglepőbb, hogy a hang áthaladt az egész indiai óceánon és majdnem az 5000 kilométerre levő Rodriguez szigetén is hallatszott a detonáció és pedig a kitörés után négy órával érkezett el a hang ide.

A füst és hamu harmincöt kilométer magasra emelkedett és ebben a magasságban megkezdte a földkörüli utazását. Három nap alatt áthaladt az indiai óceánon, azután Afrikán át az Atlanti óceánon, innen Középamerikába került és tízenhárom nap alatt visszavert a kiinduló pontjához, azután újra nekilindult, háromszor járt a föld körül csodálatos fényhatást kelte mindenütt. A nap elkékült, a hold zölde lett és 1893 közepétől 1894 februárjáig még mi is láthattuk a sálsátságos alkonyati pirt, amit a Krakatoából feltört por és füstreszeccék okoztak. Ilyen volt a Krakatoa vulkánjának negyvenhat év előtti kitörése.

Ehhez fogható kitörésről a történet nem emlékszik meg, de holland Indiában még nemrégiben is számos pusztító kitörés volt. 1919-ben a Kloet kitörése harminc falut pusztított el és 5000 embert ölt meg. 1823 májusában a Mao és Wonosohr Jávában több száz embert pusztított el és múlt év augusztusában Rokatonak Páloan háromezernél több áldozata volt.

A Hírcserevél

NAPLÓ

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

Véres harcok előzik meg a mexikói elnökválasztást

Hat halottja és tizenkét sebesültje volt a legutóbbi harcoknak

Newyorkból jelentik: A mexikói elnökválasztást nemcsak Mexikóban, hanem az Egyesült Államokban is óriási érdeklődés előzi meg. Két tábor áll egymással

zelos, míg a másik párt *Pascal Ortiz Rubio* listája mellett tör lándzsát. Az agitáció az utóbbi napokban ismét elajult annyira, hogy Mexiko Cytí uccáin véres harcra

Ivo Basconcelos

szemben, amely a legkíméletlenebbül harcol. Már eddig is igen sok esetben fegyveres összecsapásra került a sor és csak legutóbb történt, hogy ilyen választási harcnak több mint tíz halottja és sok sebesültje volt.

Az egyik párt vezére és elnökjelöltje *Ivo Bascon-*

Pascal Ortiz Rubio

került a sor. Valóságos ütközetet vívtak a két elnökjelölt hívei és mire katonaság és rendőrség érkezett a helyszínre, hat halott és tizenkét sebesült hevert a közvezeten.

Az elnökválasztást november 17-ikén tartják meg.

A jóvátételi számla terhére akarják felnevelni a rajnavidéki törvénytelen gyermekeket

A rajnai megszállás epilógusa

Berlinből jelentik: A Rajnavidéken, ahová egész francia és angol hadtestek kerültek évek bosszu sorára, természetesen igen sok szerelem támadt a katonák és az ottani polgárok között. Ezek a szerelmek csak kis részben végződtek házassággal.

Mint érdekes jelenséget, meg kell említeni, hogy szerelmi téren a franciák általában lovagiasabban viselkedtek, mint az angolok. A megoszáló katonák és polgárok közti házasságok jelentős hányada franciák és németek között jött létre. A tartásdíjak fizetésénél is a francia katonák közül kerültek ki javarészt a fizetők. Pedig a francia törvény szerint sokkal kisebb lehetőség van az ismeretlen apa felkutatására, mint az angol jog alapján és azt lehet mondani, hogy ha a francia apa tagadja az apaságot, akkor jóformán nincs is mód arra, hogy az apaságot rábizonyítsák.

Az angol katonák közül egy sem vállalta az apaságot és egyetlen angol katona sem fizet most német nőnek tartásdíjat. A Bobbyk és Tommyk szívében hamar kivirított a szerelem, de hamar elűzt az ősz is. És amikor a szerelem másik alanya jelentkezett a nyár gyümölcsével, a Bobbyk és Tommyk megfutamodtak. A német hatóságok szomorúan állapították meg, hogy

az angol katonai parancsnokságok buzgón elősegítették az angol katonák megfutamodását és mindokolt esetben más városba helyezték a katonákat.

A német hatóságok most kénytelenek védelmükbe venni a fiatal anyákat és gyermekeiket és mivel ezek javarésze a munkásosztályhoz tartozik, a védelem szép összegekkel terheli a német kincstárt. A hatóságok azt is kiszámították, hogy egy-egy törvénytelen gyermek felnevelése tizenhat éves koráig körülbelül tizenegyezer márkába kerül.

A Rajnavidék hatóságainak előterjesztésére most a birodalmi kormány is foglalkozni fog a francia és angol veredégek kellemetlen emlékeivel. A német kormány máris több jogi szakértőt kért fel vélemény mondására. Az a terv merült fel, hogy a jóvátételi számla terhére fogja a német kormány a törvénytelen gyermekeket segélyezni. Vagyis a jóvátétel összegéből le fogja venni mindazt, amit erre a célra kifizetett. Kérdés azonban, hogy mit szól ehhez az angol és a francia kormány, hiszen igen körülményes bizonyítani, hogy az egyes törvénytelen gyermekek eredete valóban a Rajnavidék megszállásával kapcsolatos. Berlinben nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Bosszúból felgyújtotta gazdája szalmakazlát

A bíróság kétévi fegyházra ítélte a gyújtogatót

A szubotivai törvényszéken pénteken tárgyalta dr. Boski Ivo tanácselnök büntetőtanácsa a szándékos gyújtogató büntetvével vádolt *Jaksics Milos* molli napszámos bűnügyét. A vád szerint *Jaksics Milos* ez év augusztus 14-ikén este szándékosan felgyújtott *Jaksics Szávó* molli gazdálkodó tanyáján két nagy kazal buzaszalmát 6700 dinár értékben.

A főtárgyaláson a közzvátat dr. *Mátics Alekszandar* államügyész képviselte, a vádlottat, mint hivatalból kirendelt védőt, dr. *Dimitrijević Drágó* ügyvéd védte.

A vizsgálati fogságban levő vádlott az elnök kérdéseire kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Azt elismeri, hogy a kérdéses estén ott tartózkodott a tanyán és egy szalmakazal tövében ült. Cigarettaizott és lehetséges, hogy vagy az eldobott cigarettától vagy pedig az eldobott gyufától gyulladt meg a szalma.

Az elnök figyelmeztette a vádlottat, hogy a tanyán két szalmakazal állott, még pedig egymástól husz-harminc méter távolságra és ha véletlenül gyulladt ki is az egyik, a másik ettől nem éghetett le. Az elnök megkérdezte a vádlottól, hogy milyen viszonyban élt a károsult *Jaksics Szávóval*.

— Haragban voltunk — mondotta a vádlott. — Ő nekem tartozott bérrel, mert szolgáltam nála és nem fizetett semmit. Azután pedig júliusban lakásom előtt revolverrel támadott rám.

Dr. *Mátics* államügyész indítványozta, hogy a bíróság olvastassa fel a vádlott vallomását, amelyet a vizsgálóbíró előtt tett és amelyben a vádlott beismerte, hogy szándékosan gyújtotta fel a buzaszalmát és pedig bosszúból.

Az elnök ismertette a vádlott vizsgálóbírói vallomását. A vádlott kijelentette, hogy az az igaz, amit most mond és hangoztatta, hogy az esetkor teljesen részeg volt.

A vádlott után a bíróság *Jaksics Szávó* sértettet hallgatta ki. Azt, hogy ki gyújtotta fel a szalmát, nem tudja, de jelentették neki, hogy a vádlott volt a gyújtogató. Elmondotta továbbá, hogy egy ízben megfenyegette őt a vádlott, hogy végez vele. *Milanovics Sándor* molli vendéglős tanu azt vallotta, hogy a kérdéses napon a vádlott nála ivott, de nem volt teljesen részeg. A bizonyítási eljárás ezzel véget ért és dr. *Mátics* államügyész elmondotta a védbeszédét, amelyben kifejtette, hogy a vádlott a vizsgálóbíró előtt

beismerte, hogy szándékosan gyújtotta fel a szalmakazlakat és hogy ezt bosszúból követte el. Az sem nyert beigazolást, hogy a vádlott teljesen részeg lett volna. Ennélfogva az ügyész arra kérte a bíróságot, hogy a vádlottat mondják ki bűnösnek szándékos gyújtogató vádjában és szigorú ítéletet hozzon. Dr. *Dimitrijević Drágó* védő azt fejtette, hogy a vádlott szerint véletlenül történt a tűz és a kérdéses alkalommal a vádlott részeg volt, amennyiben a bíróság bűnösnek mondaná ki a gyújtogató vádjában, kérte az enyhítő körülmények figyelembevételét.

A bíróság ezután meghozta ítéletét, amely szerint bűnösnek mondotta ki a vádlottat gyújtogató vádjában és a 92. szakasz figyelembevételével kétévi fegyházra ítélte a vádlottat. Egyben kimondotta a bíróság, hogy a vádlott az ítélet jogerőre való emelkedéséig vizsgálati fogságban maradjon. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, a védő felebbezést jelentett be.

Közzétették a jelentést a lupényi vérengzésről

A román szociáldemokrata pártra akarják háritani a felelősséget

Bukarestből jelentik: A lupényi vérfürdő megvizsgálására kiküldött bizottság elkészítette jelentését. A terjedelmes jelentés a minisztertanács elé került, amely azt le is tárgyalta. A jelentés most került nyilvánosságra és óriási feltűnést keltett.

A bizottság jelentése megállapítja, hogy Lupényben valóságos mészárlás folyt, mert nem csupán egy sortűz szedett áldozatokat, hanem a katonák szinte vadászok módjára lövöldöztek le a bányamunkásokat. A jelentés a vérfürdőért a felelősséget kizárólag a romániai szociáldemokrata pártra akarja háritani, azt állítja, hogy a szociáldemokrata párt *Chermann* képviselővel az élen elárulta a munkásokat, lepaktált a bányavállalatokkal és különösen a bányavállalati foglalkoztatási szervezeteket megszüntetése érdekében a vállalatok álláspontjára helyezkedett. Ennek fejében *Chermann* képviselő a jelentés szerint több millió lei sápot kapott.

Az athéni békekongresszus résztvevői Beogradban

A delegátusok propagandautra mennek Törökországba, Bulgáriába és Romániába

Beogradból jelentik: Az Athénben megtartott nemzetközi békekongresszus kétszázhusz résztvevője pénteken ájtatózóban Beogradba érkezett. A kongresszus résztvevői Beogradból Törökországba, Bulgáriába és Romániába mennek, ahol pacifista propagandát kívánnak folytatni.

A békekongresszus résztvevőit a beogradi pályaudvaron a központi sajtóiroda kiküldetői és *Ibrovac* beogradi egyetemi tanár fogadták. A résztvevők között van *Lefontaine* belga szenátor, a nemzetközi jog tanára, továbbá *Le Foyer* volt francia képviselő, *Stocker* Ellen asszony német hírlapíró és *Goley*, a nemzetközi békeiroda titkára.

Az athéni békekongresszus résztvevőit az újságíróklub helyiségében pénteken délelőtt egy órakor fogadták a sajtó képviselőit, majd a tiszteletükre rendezett bankettre mentek, amelyet a Szrpszki Kralj szállodában tartottak meg. A banketten megjelent dr. *Marinković* Voja külügyminiszter is.

Pénteken este a Tudományos Akadémia nagytermében teát adtak a külföldi vendégek tiszteletére. A kongresszus tagjai szombaton folytatják útjukat részint Törökország, részint Bulgária és Románia felé.

Nyolc halottja van az olaszországi robbanásnak

Borzalmas pusztítást okozott a katasztrófa

Milanóból jelentik: A csütörtöki borzalmas löporrobbanásnak, amely a Bolgona közelében levő *maranoli* löporgyárban történt, borzalmas hatása volt.

Az első explozió a gyár egyik kisebb szárítóhelyiségében történt. Néhány perccel azután bekövetkezett a második robbanás, amely pusztító hatása volt. A robbanás ereje a levegőbe röppített gépalkatrészeket és berendezési tárgyakat. Emeletmagasságyra csaptak fel a lángok és minden sűrű füstfelhő takart el. A katasztrófa idején a gyártelepen dolgozó munkások, köztük igen sok asszony, égő ruhában menekültek a szabadba, rohantak a nyitott vízciszternákhoz és belevetették magukat. A romok közül eddig nyolc halottat ástak ki és két súlyos sebesültet szállítottak a bolgona kórházba.

A fasiszta milícia és tüzoltóság takarítja el a romokat, amelyek alatt valószínűleg még áldozatok vannak. Erre vall az is, hogy a robbanás színhelyétől mintegy kétszáz méter távolságra két lezárított lábat találtak, holott az eddig talált holttestek végtagjai nem hiányoznak. Az áldozatok majdnem kivétel nélkül a felismerhetlenségig összeégtek.

Az Agrárbank a napokban megkezdí a földműveshitelek folyósítását

Észak-szerbiából érkezett a legtöbb hitelkérvény

Szokljeből jelentik: *Suszer* Anton, a Privilegizált Agrárbank kiküldöttje csütörtökön Szokljeba érkezett, hogy a délszerbiai agrárszövetkezetek szövetségének képviselőivel lefolytassa a tárgyalásokat az Agrárbank által nyújtandó földműveshitelek kérdésében. *Suszer* Anton az újságról előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A Privilegizált Agrárbank már a legközelebbi napokban megkezdí a megszabott földműveshitelek folyósítását. A hitelnyújtás feltételül a hitelképességet jelöltük meg. A prekői vidékeken mindenütt vannak telekkönyvek s így a hitelt igénylő földműves vagyoni állapotáról könnyű dolog biztos tájékozódást szerezni. Délszerbiában azonban, ahol sok helyen nincs még telekkönyv, nehezebb feladat az információszerezés.

Ezért az Agrárbank fiókokat fog felállítani Délszerbiában és ezek a fiókok forszírozni fogják a falusi földműveszövetkezetek minél nagyobb számban való alapítását. A hiteleket azután a szövetkezetek szavatossága mellett folyósítják a fiókok olyan földműveseknek, akik egyénileg nem lennének hitelképesek.

Arra a kérdésre, hogy honnan jelentkeztek hitelkérvénylők, *Suszer* Anton így válaszolt:

— Észak-szerbiából érkezett a legtöbb hitelkérvény, azonban Szlavonából és a Vajdaságból is sok igénylő jelentkezett. Délszerbia falvaiból eddig aránylag kevés jelentkezés történt. Elsősorban a törpebírtokosok hitelkérvényeit fogja kielégíteni a Privilegizált Agrárbank és azután kerül sor a középbirtokosok hitelkérvényeinek elbírálására.

Agyonlőttek az országuton egy bolgár törvényszéki elnököt és egy bírót

Uzunov, a hirhedt bolgár haramia követte el a kettős gyilkosságot

Szófiából jelentik: *Uzunov*, a hirhedt bolgár haramia, aki néhány héttel ezelőtt bandája élén, mint emlékeztetés, merényletet kísérelt meg a Szófia—várnai gyorsvonat ellen, újabb borzalmas büntényt követett el.

A bandita és társai csütörtökön délután lesbe álltak a Sevlijevo—Suhindol közötti országut egyik fordulójánál és kifosztották az arra haladó autók utasait.

A rablók egy bokor mögött rejtőztek el és a forgalmas uton haladó autókát megállították. Az utasokat kirángálták a kocsikból, meztelenre vetkőztették őket és minden értéktárgyat elraboltak tőlük. Négy óra után arra haladt Szevil felé egy személyautó, amelyben Kuracsev, a szubindol-i törvényszék elnöke és Totcsev, a törvényszék egyik bírja ültek. A banditák ezt a kocsit is megállították, a törvényszéki elnököt és a bírót agyonlőttek, majd guszbakötötték a sofőrt és elmenekültek.

A gyilkosság egész Bulgáriában nagy izgalmat keltett. *Uzunov*, mint ismeretes,

politikai cégról alatt követi el a rablógyilkosságokat.

Azt állítja magáról, hogy ő a bolgár nemzeti érzelmű földművesek vezére és a jelenlegi rezsim megbuktatására törekszik. A gyilkosok

áldozataik ruhájára cédulát tűztek, amelyen a következő szöveg állt:

»Mi Krisztus hívői és szolgái utolsó lehelletünkig küzdünk a mai véres kormány ellen, a bolgár parasztság és munkásság felszabadításáért. Mindenkit, aki fegyveres erővel próbál letörni minket, halálra ítélünk. Éljen az éjtündő nemzeti munkáskormány.«

A cédula aláírása ez: »A balkáni revolucionaristák csoportja.«

A bolgár sajtó hasábos cikkeken emlékezik meg az újabb merényletről. A kormány *Uzunov* és bandája ellen erélyes intézkedések megtételére határozta el magát.

A bandita fejére háromszázezer leva vérdíjat tűztek ki.

Kulev igazságügyminiszter az áldozatok családtagjaihoz részvétlétviratot intézett.

Halálra gázolt a vonat egy noviszádi hivatalnoknőt

Nem sikerült megállapítani, hogy véletlen szerencsétlenség, vagy öngyilkosság történt-e

Borzalmas lelete bukkantak csütörtökön hajnalban Zemunban, a Radnicski uccai vasúti átjárónál. Szolgálatból hazafelé igyekvő vasutasok a síneken egy összeroncolt női holttestet találtak. A vasutasok azonnal jelentést tettek a rendőrségen, valamint az állomásfőnökségen, mire bizottság szállt ki a nyomozás megindítása végett.

A helyszínen nem lehetett megállapítani, hogy öngyilkosság, vagy véletlen szerencsétlenség történt-e, ugyszintén nem sikerült megállapítani a holttest személyazonosságát sem, miután sem bucsulevelet, sem személyazonossági igazolványt nem találtak ruhájában. A sötétség miatt nem is folytatták tovább a nyomozást, hanem a holttestet beszállították a hullaházba. Csütörtökön reggel ismét kiszállt a bizottság a helyszínre és ekkor a szerencsétlenség színhelyétől mintegy husz lépésnyire megtalálták az áldozat kézitáskáját, amelyben a beogradi Uprava Grada bejelentőlapja volt. Kitént, hogy az áldozat *Gajdobranszki* Vukoszava hivatalnoknő, aki 1910. november 10-ikén Szaribecsejen született és Beogradban, a Terazija 9. szám alatt lakott. Fénykép, vagy más irás nem volt a táskában és így a zemuni rendőrség nem volt bizonyos abban, vajjon a táskában talált bejelentőlap a leány személyi adatait tartalmazza-e. A beogradi rendőrségen azután megállapították, hogy *Gajdobranszki* Vukoszava szeptember közepéig a Terazija 9. szám alatt lakott, ahonnan elköltözött, de újabb lakcímét nem tudják. A beogradi rendőrség kinyomozott egy leányt, aki ismerté *Gajdobranszki* Vukoszavát. Ez a leány elment a zemuni kórház halottaskamrájába és ott a holttestben felismerte *Gajdobranszki* Vukoszavát.

Gajdobranszki Vukoszava szülei Noviszadon lakkak, apja kovácsmester. A fiatal leány Noviszadon vé-

gezte a gimnázium négy alsó osztályát, majd a noviszádi angol misszió iskolájába iratkozott és azt több éven át látogatta. Néhány hónappal ezelőtt Noviszadról Beogradba ment, ahol eleinte az Adler irógépgyár beogradi ügynökségénél kapott mint hivatalnoknő alkalmazást.

Néhány nappal ezelőtt egy előkelő és ismert nevű beogradi író meleg ajánlószóival Noviszadra ment és elhelyezést keresett. Az ajánlott levél címzettje a Beogradska Textilna Industrija d. d. noviszádi fiókjánál ajánlotta be a leányt, mire ott november elsejére fel is vették. Közben történt a zemuni szerencsétlenség és semmilyen irás nem maradt vissza, amely a leány esetleges öngyilkosságát megerősítené, úgy hogy ismerősei azt hiszik, hogy nem öngyilkosság esete forog fenn.

A fiatal leány tehetséges költőnő volt, pompás versokat írt, amelyek a *Knylzevni* Szeverben jelentek meg. Kiltásban volt, hogy egy beogradi napilap szépirodalmi munkatársul szerződött, a

Gajdobranszki Péro kovácsmester, aki csak pénteken értesült leánya tragédiájáról, a péntek reggeli bejelentés Beogradba utazott. A szerencsétlenül járt leány anyja és a kis huga sírva mondták el a *Bács-megyei Napló* munkatársának, hogy *Vukoszava* szentimentális hajlamu, igen érzékeny, nehezen kiismerhető és titokzatosan viselkedő leány volt. Kedden éjjel egész éjszaka írt, hogy mit, azt az anyja nem tudja, lehet, hogy valami irodalmi munkát végzett, de lehet, hogy levelet írt. A leány az utóbbi napokban ideges volt, folyton érdeklődött, vajjon nem érkezett-e számára levél és türelmetlenül várta a levélhordót. Szerdán délelőtt husz dinárt kért apjától és azt mondtotta, hogy állást kapott Noviszadon és be akar iratkozni a *Botics* tisztviselő-egyletbe. Valamivel utóbb

anyjától is ugyanezen a címen kért pénzt, akkor elment hazulról és nem tért többé vissza. Délben, amikor nem jött haza, szülei azt hitték, hogy valamelyik barátnőjénél van és csak akkor nyugtalanokdtek, amikor este sem jött haza. Péntek reggel tudták meg a szerencsétlenségét.

Enyhe idő várható

Tovább tart a szép ős

A feltűnően enyhe időjárás még tart, bár a hőmérséklet az elmúlt napon valamivel alacsonyabb volt és a maximumok a 20 fok fölé nem igen emelkedtek.

Hogy erősebb hűsülést nem kaptunk, annak oka az, hogy az a szivó hatás, amelyet a Balkánon kialakuló alacsony nyomású terület látszott gyakorolni az északra elhelyezkedő levegőre, gyenge volt. A középeurópai levegőtömeg különben észak felé irányuló áramlásba kezdett, együtt azzal az óceáni eredetű levegővel, amely tegnap érte el Németország nyugati részeit. Anglia felől azonban egy újabb hűvös levegőtömb nyomul előre, erős lecsapódásokat okozva.

Különbön az idő Európa legnagyobb részében ködös, vagy esős. Változást az időjárásban nem várhatunk. Az átmeneti derülés után az idő továbbra is ködös, borús lesz, itt-ott kisebb lecsapódásokkal. Lehűléstől egyelőre nem kell tartani.

A meteorológiai intézet jelentése szerint jórészt felhős, vagy ködös, enyhe idő várható jelentéktelen lecsapódásokkal.

Uj városháza épül Noviszadon

A Városi Takarékpénztár a Kraljica Mária uton háromemeletes palotát épít a városi hivatalok számára

Noviszadról jelentik: Nagy gondot okoz Noviszad város vezetésének a báni hivatalok elhelyezése. A kérdés megoldására számos terv felmerült, míg végre kialakult a végleges terv, amely az adott viszonyok mellett, legmegfelelőbbben oldja meg, a báni hivatal és a kitélepitendő városi hivatalok elhelyezésének kérdését. A városi tanács a következő végleges tervvel lép a szombati délután megtartandó városi gazdasági és pénzügyi bizottsági ülés elé.

November elsején a Futaki és Posta uccák sarkán levő és Frank Gyula tulajdonát képező épület első emeletén, ahol eddig a hidrotechnikai hivatal volt, nyolc terem üresedik meg. A gazdasági hivatalt és a műszaki osztályt ezekbe a helyiségekbe telepítik át. A városháza első emeletén lesz a báni hivatal mégpedig azokban a hivatali szobákban, amelyeket most a polgármesteri hivatal foglal el. A polgármesteri hivatalt áthelyeznek a polgármesteri titkári helyiségbe és a jegyzői hivatal ideiglenesen felkerülne a második emeletre, a műszaki hivatal megüresedő helyiségeibe.

A Matica Szrpszka igazgatósága csütörtökön közölte a várossal, hogy hajlandó a Matica főtéri épületében levő tizenhét helyiségből álló emeleti részt, szobaként havi ötszáz dinárt a városnak átengedni. Ezeket a helyiségeket most a Bácsbank bérlí, de a bank előzőképpen átengedte helyiségeit a városi hivatalok számára, úgyhogy három héten belül a városi tanács a Matica helyiségei felett is rendelkezhetne.

Amennyiben a városi, gazdasági és pénzügyi bizottság ehhez a tárgyhoz hozzájárul, a városházáról több hivatalt a Matica épületébe telepítenének át. Ide kerülne az összes rendőri segédhivatalok és a városi tisztviselői hivatal és ebben az esetben az adóügyi osztály és a városi pénztár megmaradna jelenlegi helyén a rendőrség helyiségeiben pedig a jegyzői hivatal és a számvétségékné kapna helyet. Ha pedig a rendőrség megmarad a városháza földszinti helyiségeiben, akkor a jegyzői hivatal, az adóügyi osztály és a számvétségékné megy át a Maticába. Az árvaszék, a kulturatanácsnoki és katonai ügyosztály továbbra is a városháza második emeletén maradna és csak fokozatosan a báni hivatal szükségleteihez képest kerülne más helyiségekbe.

Ilyen módon a városi hivatalokat decentralizálnák, a báni hivatal kerülne a városházára és egyelőre a kulturatanácsnoki, katonai ügyi és árvaszéki hivatalok kivételével, elfoglalná a városháza első és második emeletét.

Jelentős tervvel foglalkozik a Városi Takarékpénztár, amely a Kraljica Mária uton, közvetlen a Pelszabadulás tér közelében, díszes háromemeletes épületet akar építtetni a központi városháza céljaira. Ha a báni hivatal új palotát építtetne, a városi hivatalok a Városi Takarékpénztár épületéből visszaköltöznének a városházára, ha pedig a báni hivatal megmaradna a városházán és megvinné saját céljaira a mai városházát a Városi Takarékpénztár épületében elhelyezett városi hivatalok véglegesen a Városi Takarékpénztár épületében maradnának.

A Dunába vetette magát egy beogradi balettnövendék

Boldogtalan szerelme miatt akart meghalni a feltűnő szépségű urilány

Beogradból jelentik: Csütörtökön este hat óra tájban a beogradi Dunapart egyik elhagyatott részén a folyamba vetette magát egy elegánsan öltözött tizenöt év körüli urilány. A parton álló néhány ember nem vette észre az öngyilkosságot, a part mentén veszteglő bárkák egyikéből azonban az egyik halász megpillantotta a hullámokkal küzdő lányt és bárkájával a fudokló segítségére sietett. A halásznak hosszas küzdelem után sikerült kimentenie az eszméletlen lányt, akit súlyos állapotban szállítottak be a beogradi kórházba.

A nyomban megindított rendőri nyomozás során megállapították, hogy az életmentő leány *Damjanovics Ljubinkával*, a beogradi balettskola tizenhétéves növendékével azonos, mire az öngyilkossági kísérletről értesítették a leány Beogradban lakó szüleit. *Damjanovics Ljubinka* előkelő beogradi családból származik és egy évvel ezelőtt iratkozott be a balettskolába. Tanárai nagy jövőt jósoltak a feltűnően szép és tehetséges urilánynak, akin azonban az utóbbi időben feltűnő változás jeleit észlelték. Az azelőtt vigmedélyű, tréálkozásra hajlamos leány már hetek óta hallgatag és szinte buskomor volt. Szüleinek is feltűnt a hirtelen kedélyváltozás, amikor azonban ennek okait tudakolták, *Ljubinka* kitérő választ adott.

A kórházban a táncosnőjelölt néhány óra mulva rövid időre visszanyerte eszméletét, úgyhogy ki lehetett hallgatni. Az életmentő leány elmondta, hogy néhány héttel ezelőtt megismerkedett egy fiatalemberrel, akibe halálosan beleszeretett. A fiatalember azonban nem viszonzta érzelmeit és ez keserítette el annyira, hogy el akarta dobni magától az életet.

Arra a kérdésre, hogy ki volt ez a fiatalember, *Damjanovics Ljubinka* nem akart válaszolni.

— *Az, hogy kit szerettem, kiért szenvedtem és ki miatt akartam meghalni, egyedül rám tartozik és örökre az én tüköm marad* — mondotta.

A táncosnőjelölt állapota súlyos.

Sok a tanuló, kevés az iskola

A noviszadi iskolaszék több új iskolaépítést sürögés építést javasolja a városi tanácsnak — Három iskolaépület bedüléssel fenyeget

Noviszadról jelentik: Noviszadon már régóta érezhető visszáság, hogy kevés az iskolaépület és emiatt az iskolák túltömődtek. Ez a körülmény főleg egészségügyi szempontból káros. *Petrovics György* noviszadi tanfelügyelő jelentést tett felettes hatóságainak arról, hogy a meglévő noviszadi elemi iskolák és óvodák épületei többé nem tudják befogadni az egyre nagyobb számban jelenkező növendékeket.

A noviszadi iskolaszék, amint annakidején jelentették, szintén több ízben foglalkozott ezzel a kérdéssel.

Az iskolaszék *Petrovics* tanfelügyelő jelentése alapján megállapította, hogy az 1929/30. tanévben a *Miletics Szvetozár* elemi iskolában 448 fiú és 451 leány, a *Futaki uccai* iskolában 191, a szalakjai »Kajmakcsalan« iskolában 267, a *Temerini uti Vidovdántelen* levő »Péter király« iskolában 123, a *Szent István téren* levő »Jovanovszka« iskolában 121, a *Ljubljanszka uccai* iskolában 105, a *Kolara Jan téren* levő szlovák elemi iskolában 149, az ugyanott levő német iskolában 430, a *Futaki uccai* és a zsidó hitközség épületében levő elemi iskolában 410, a *beltéri katolikus hitközség* épületében levő iskolában 449, a *Grobjanszka uccai* iskolában 285, a *Njeguseva uccában* levő zárdaiskolában 310, a *Klisszán levő* iskolában 100 és a szállási iskolákban összesen 145 tanuló van. Eszerint a noviszadi elemi iskoláknak összesen 3984 beiratkozott növendékük van. Ezek közül 2361 a szerb tagozatra, 149 a szlovák, 430 a német és 1044 a magyar tagozatokra iratkozott be. A rendelkezésre álló tantermek pedig aránytalanul kicsinyek ennek a tanulóeregnek a befogadására.

Hasonló a helyzet az óvodákban. A *Gundulics uccai* óvodában 100, a *Ljubljanszka uccai* óvodában 142, a *Szokoliszka uccai* óvodában 51, a *dr. Miletics Szvetozár* óvodában 120, a magyar óvodában 71 és a német óvodában 63, összesen tehát 547 növendék van.

A tantermek hiánya miatt a legtöbb iskolában csak fél napi oktatás van, ami a tanulók szempontjából hátrányos.

Az iskolaszék továbbá megállapította, hogy az *Almási uccában*, a *Klisszán* és *Kis Járakon* levő elemi iskolai épületeket az összedülés veszélye fenyegeti. Emellett a város egyes területein, ahol a lakosság igen sűrű, így a *Duna mentén* a *Kralj Alekszandar* csatornáig a törvényszékig, továbbá a *kis Limánon* a tőzsdétől a vasuti állomásig nincs iskola, úgyhogy az ottlakó gyerekek nagy utat kénytelenek megtenni, a legközelebbi iskola épületig.

Mindezek miatt az iskolaszék megállapította, hogy az új iskolák építése rendkívül sürögés és javasolta a városi tanácsnak, hogy közoktatásügyi célokra na-

NIVEA-CREME

NAPPALI ÉS ESTI KRÉM EGYÜTT

Nappal óvja arcébörét a rossz idő káros behatásaitól, azonkívül kiválóan alkalmas puder alá is, mert megakadályozza, hogy a puder a bőr pórusait eltömje. A puder jól tapad rajta, de azért könnyen eltávolítható. Éjjel a bőrápoló **Eucerit**, amelyet csak a Nivea-krém tartalmaz, mint bőrtápanyag működik, amely a szöveteket megfiatalítja, erősíti és a ráncokat gyorsan, alaposan eltávolítja. A krém 3, 5, 10 és 22 dináros, dobozokban és 9 és 14 dináros tubusokban kerül forgalomba. A Nivea-krém a bőre hatcl be és nem hagy semmilyen fényességet vissza. — Főlerakat: **Maribor, Meljska cesta 56.**

gyobb kölesönt vegyen fel, amelyből a legsürgősebben építse fel a szükséges tantermeket és tanítólakásokat.

Az iskolaszék javasolta, hogy a *klisszani*, *mali-jareki* és az *Almási-uccai* iskolák helyébe új iskolákat építessenek, mert azok bedülés előtt állnak. A javaslat szerint a *Péter király-iskolára* még egy emelet huzandó, három tanteremmel és két új tanítói lakás építendő. A *Kajmakcsalan-uccai* iskolában még két tan-

terem és tanítói lakás, a *Jovanovszka-iskolában* két tanterem, a *szlovák* és *német* iskolákban új iskolaépület, a *Njeguseva-uccai* zárdaiskolában újabb tanterem és egy ovodaterem, a *Miletics Szvetozár-iskolában* további négy tanterem és két ovodaterem, a *kis Limánon* pedig két új iskolaépület építendő.

A városi tanács azonnal foglalkozott a javaslattal és utasította a mérnöki osztályt, hogy sürgősen készítse el a szükséges költségvetést.

Az európai tőke menekül Amerikából

Tragikus jelenetek a newyorki tőzsdepánikban

Newyorkból jelentik: A Wallstreet évek hosszú sora óta legikegletesebb napját élte át. A hossz-periodus idején megalapozott árfolyamok egész épülete egyetlen roppanással omlott össze. Amerika minden részéből és

a külföldi államokból bombaszerűen csaptak le a piacra az eladási megbízások

és az első zűrzavart még növelte az, hogy a villamos árfolyamjelző készülék egy teljes órával maradt el a kurzusok tényleges árszintjének rohamos zuhanásától, mikor már a vezető értékek 16 dollárral alacsonyabban állottak, mint amennyit a jelzőkészülék mutatott.

Az első délutáni órákban az összeomlás pánikszerű lett

és akkor már sok vezető érték 50 dollár árvesztéséget szenvedett. A forgalom oly óriási méreteket öltött, hogy most már a villamos tikkor két órát is késett. A forgalom későbbi folyamán a helyzet olyan veszedelmes lett, hogy a vezető bankárok tanácskozássra ültek össze. Ez a hír egymagában is elegendő volt, hogy némi megnyugvást keltsen a piacon és a vezető értékek egész sora a legmélyebb szintről emelkedni kezdett, úgyhogy a javulás, amely délután 1 óra 30 percor indult meg, 35 dollárig terjedt. A tőzsde nagyon ideges hangulatban zárult.

A forgalom méreteit jellemzi, hogy 12,881,000 részvény cserélt gazdát.

A newyorki értéktőzsde példátlan forgalma nagy tömeg kíváncsian vonzott a tőzsdére. Az uccai forgalom megakadt. A tőzsdeterembe vezető folyosók zúfolásig megteltek. A teremből kiharsogó lármá gyakran elnyomta az szomszédos Trinity templom harangjátéknak hangját. Minden box körül hullámzó és kiabáló tömeg tolongott.

Az általános izgalomban hat ügynök elájult, úgyhogy kórházba kellett őket szállítani.

A tőzsdepánik elérte a történelmi nevezetességi 1907. évi katasztrófa méreteit.

A lapok az eladott darabok számát 13 millióra becsülik. Egész nap óriási tömegek tolongtak a tőzsde körül. Megerősített lovasrendőrcsapatok alig tudták a rendet fenntartani. Amidőn a pánik tetőpontjára hágott, *Mitchell*, a *National City Bank* elnöke, továbbá *Morgan* és más vezető bankárok tanácskozást tartottak. *Lamont*, a *Morgan-cég* egyik főnöke nyilatkozatot adott ki, melyben kijelentette, hogy a pánik inkább technikai jellegű és túlhaladta a mélypontot.

A nyilatkozat hatása alatt egyes értékek némileg szilárdultak, de a javulásnak szárnyát szegte az a hír, hogy a newyorki Federal Reserve Bank a remélt kamatlábszállítást nem teljesítette.

Mellon kincstári államtitkár résztvett a Federal Reserve Bank ülésén.

A pánik később a csikágói, baltimori és philadelphiai tőzsdékre is áttért, amelyeket be kellett zárni. A newyorki tőzsdén is hasonló intőzkedéseket terveznek.

A newyorki gyapotőzsde is ellanyhult és a lanyhulás a nagyobb kanadai tőzsdéket is magával ragadta. Különösen nagy pánik tört ki Montrealban, ahol nagy vagyonok usztak el pillanatok alatt. Halotthalvány üzletemberek és szorongó nők tolongtak a tőzsde bejárata körül.

Az események a kanadai gabonátőzsdét sem kímélték.

Winnipegben a buzaárak 6 centtel estek, az októberi buza 1 dollár 3 1/2 centtel zárult.

Sokmillió bushel gabonát dobtak piacra a newyorki tőzsdevesztések fedezésére. A montreali gabonátőzsdén pánikszerű eladás indult meg.

Ma még nem lehet áttekinteni a newyorki tőzsdei krach következményeit, de magában véve az a körülmény, hogy tizenhárommillió részvényt dobtak a newyorki tőzsdére, mutatja a tőzsdei fordulat komolyságát. A nagy árulások hatása egyelőre Newyorkban abban nyilvánult meg, hogy a napi pénz csütörtök óta egy negyed százalékkal esett. Londonban is olcsóbb lett a napi pénz és Newyorkban is nagy tételeket kínáltak, amiből arra lehet következtetni, hogy az angol tőke, amely a magas kamatlétségeket Newyorkban kfhászta, kénytelen volt pénzével visszavonulni. Most már nyilvánvaló, hogy nem pillanatnyi depresszióról van szó, amely esetleg rövidesen megváltozik, hanem olyan események következtek be Amerikában, amelyek részben indokolták is tették, ha nem is ilyen mértékben a tőzsdei fordulatot.

A prosperitás ugyanis megváltozott, a legutóbbi időben megjelent statisztikák jelezték, hogy a főiparok:

az automobil-, acél- és szénipar visszaesést mutatnak.

Lanyhulás mutatkozott a gyapjú, valamint a gyapotpiacra is és fokozatosan romlott a textilipar helyzete. A főiparok helyzetének romlása pedig az általános prosperitásra is kell, hogy kihasson. Hogyha a tőzsdéken nincsen fokozódó jövedelem, ha nincsenek könnyű keresetek, akkor ezt a luxusiparok is megérik. Ilyen körülmények között nem kellett meglepetést, hogy a tőzsdén egyes értékpapírok mintegy 20 százalékkal lehanyatlottak. Ez a hanyatlás igen számottevő, mert ha összehasonlítjuk az elmúlt esztendő eredményeit, kiténik, hogy az akciónak el kellett következni. Ugy számítják, hogy

Newyorkban egy napon legalább ötvenezer kis spekuláns ugyszólván teljesen tönkrement és a veszteségek sok millióra ragnak.

Természetesen az amerikai közgazdaság ennek ellenére egészségesnek mondható, bár azok a veszteségek, amelyeket a spekuláció most a tőzsdén szenvedett, igen jelentékenyek. Csak a csütörtöki nap veszteségeit ötmilliárd dollárra becsülik. Az óvatos tőkés már napokkal ezelőtt siettek pénzüket fix kamatozású papírokba fektetni s ennek hatása alatt a fix értékek emelkedni is kezdtek. Pénzügyi körök felfogása szerint ez a folyamat tovább tart, a közönség eladja részvényeit és fixkamatozású papírokba fekteti pénzét. Természetesen a nagy tőkefeleslegek, amelyek a tőzsdei realizáció következtében keletkeznek, most elhelyezést fognak keresni más téren is. Már eddig is jelentékeny összeget kínáltak dollárokból az európai piacoknak. Egyes körök véleménye szerint a spekuláció máris kezd Európá felé orientálódni.

A világhírű
„DEKA“ autógummi
elismert német márka
Képviselet **TAKÁCS MÁRTON** gummiüzem
Zrinjski trg 24 12064

TÖZSDE

Zürich, okt. 25. (Zárlat.) Beograd 912, Páris 20.32 háromnegyed, London 25.18, Newyork 515.90, Brüsszel 72.1750, Milánó 27.04 és fél, Madrid 73.80, Amszterdam 208.12 és fél, Berlin 123.40, Bécs 72.47 és fél, Szófia 3.74, Prága 15.29, Varsó 57.90, Budapest 90.17 és fél, Bukarest 3.08.

Beograd, okt. 25. (Zárlat.) Páris 223.66—221.66, London 276.24—275.44, Newyork 56.52—56.32, Genf 1097.40—1094.40, Milánó 297—295, Amszterdam 2283—2277, Berlin 13.53—13.50, Bécs 7.95—7.92, Prága 167.96—167.16, Budapest 9.99—9.87.

Noviszdai terménýtözsde, okt. 25. Buza bácskai 77 kg. 190—192.50, bácskai 78 kg. 192.50—195, bánáti 77 kg. 187.50—192.50, szerémi 77 kg. 187.50—192.50. Árpa bácskai és szerémi 63—64 kg. 125—127.50. Zab bácskai és szerémi 145—150. Tengeri bácskai csöves 70—75, bácskai uj 105—110, bácskai uj XII.—I. 125—130, bácskai uj III. Duna 142.50—147.50, bácskai uj IV.—V. 145—150, bácskai száritott X. 145—150, bácskai száritott X. Duna 150—152, bánáti Duna III. 142.50—147.50, bánáti Begej III. 142.50—147.50, szerémi uj 105—110, szerémi uj XII.—I. 125—130, szerémi Duna III. 142.50—147.50, szerémi száritott X. 145—150. Liszt 0gg és 0g bácskai 295—310, 2-es 270—280, 5-ös 245—255, 6-os 210—220, 7-es 175—185, 8-as 115—125. Korpa bácskai, szerémi és bánáti jutazsakokban 105—110. Irányzat: gyenge. Forgalom: 62 vagon.

Budapesti gabonátözsde, okt. 25. Határidőüzlet: Buza októberre 21.35—21.49, zárlat 21.70—21.75, márciusra 23.32—23.73, zárlat 23.73—23.75, májusra 24.02—24.40, zárlat 24.42—24.43. Tengeri májusra 17.12—17.45, zárlat 17.42—17.43. Készárúpiac: buza 21.40—21.—, tarkarmányárpa 15.25—16.50, köles 11—12.50, tengeri 19.50—19.75, korpa 10.30—10.70, rozs 15.25—15.40, sörárpa 17.50—21.—, repce 52—53, zab 14.50—15.75.

Chicago terménýtözsde, okt. 25. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (129.50) 119 egynyelcad, március (128.25) 127, május (131.375) 130 és fél. Tengeri december (91.50) 91, március (97.625) 96 ötnyelcad, május (100) 98 hétnyelcad.

Winnepi terménýtözsde, okt. 25. Középfolyamok: Buza október (131.50) 130 háromnegyed, december (132.25) 131 egynegyed, március (139.25) 138.25.

Liverpooli terménýtözsde, okt. 25. (Zárlat.) Buza október (8 sh 7 d) 8 sh 375 d, december (8 sh 10 ötnyelcad d) 8 sh 675 d, március (9 sh 5 d) 9 sh 2 egynyelcad d, május (9 sh 7 és fél d) 9 sh 4 háromnegyed d.

Sok a panasz az autóbuszok ellen

A noviszdai rendőrség szigorú intézkedésekkel akarja biztosítani az autóbuszok utasainak testi épségét

Noviszadról jelentik: A noviszdai rendőrség szigorú rendszabályokkal iparkodik megakadályozni, hogy az autóbuszok ne szállítsanak több utast, mint amennyire alkalmasak és már számos esetben nagyobb pénzbírsággal is büntette a kihágást elkövető autóbustulajdonosokat. A petrovszelői autóbusz-szerencsétlenség még szigorubb eljárásra készítette a noviszdai rendőrséget, mert meggyőződött arról, hogy az autóbuszok tulajdonosai, illetve sofőrjei, nem törődve a közönség érdekével és személybiztonságával, minden figyelmeztetés és büntetés ellenére is meg nem engedett módon túlszulfolták a kocsikat. Napról-napra újabb feljelentések érkeznek a noviszdai rendőrséghez, hogy az autóbuszok jóval több utast szállítanak, mint amennyit szabad lenne és emellett meg nem engedett sebességgel hajtanak.

Matencsics Rodoljub rendőrkapitány, a noviszdai rendőrség közlekedési ügyosztályának vezetője, a rendőrség újonnan tervezett intézkedéseiről a következőket mondotta a *Bácsmegegy Napló* munkatársának:

— Mint a rendőrség közlekedési osztályának vezetője, már régebben szigorú utasítást adtam a rendőröknek, hogy minden alkalommal ellenőrizzék a Noviszadról induló és ide érkező autóbuszokat, vajon nincsenek-e túlszulfoltva, nem visznek-e több utast, mint amennyi férő helyet a számukra kiállított forgalmi engedmény megállapít. Rendőreim már eddig is számos feljelentést tettek a kihágást elkövető autóbuszok vezetői ellen, akiket minden esetben szigorúan megbüntettem. Első esetben pénzbüntetésre, visszaesés esetében néhány napi elzárásra ítélem őket. Természetesen nagyon megnehezíti a noviszdai rendőrség helyzetét az a körülmény, hogy a rendőrség hatásköre csak a város területére terjed ki. Nemesak a túlszulfoltág ellen vannak panaszok, hanem a gyors hajtás miatt is, különösen olyan autóbuszok ellen, amelyek a Szerémségben közlekednek és ezáltal — tekintettel a hegyes vidékre — komolyan veszélyeztetik az utasok testi épségét. A napokban több ilyen panasz ér-

kezett hozzám és ezidőszent is tizenöt feljelentés vár elintézésre. Magam is többször személyesen ellenőrzöm a kocsikat, de a visszasságokat csak úgy lehet véglegesen megszüntetni, ha a közönség is segít ebben a munkában és minden kihágást azonnal bejelent. Több panasz arról szól, hogy az autóbuszok sofőrjei a tilalom ellenére beszélgetnek a közönséggel és így nem koncentrállhatják figyelmüket az autóbusz vezetésére.

Sok a panasz a kerékpárosok ellen és nincs nap, hogy negyven-ötven feljelentés ne érkezne arról, hogy a kerékpárosok nincsenek rendszámokkal, igazolványokkal, lámpával vagy csengővel ellátva, vagy hogy szabálytalanul hajtanak. Hasonlóképpen sok a panasz a parasztszokerek fuvarosai ellen, akik nem akarják a forgalmi rendet megszökni.

Bérgyilkosság kísérletével vádolnak egy szentai földbirtokost

Egy volt detektív leplezte le a tervezett büntényt

Szentáról jelentik: Érdekes bűnügyben fejezte be pénteken a nyomozást a szentai rendőrség.

Kalmár István negyvenkétéves Szentagornyi-bérgi földbirtokos, a nyomozás adatai szerint, hónapok óta foglalkozott azzal a tervvel, hogy eltéti láb alól Kocsis-Szürke István nevű unokaöccsét, hogy annak husz lánc földjéhez hozzájuthasson. Kalmár Dukin Tószentai napszámossal lépett érintkezésbe, aki viszont anyósát, Dizarov Dóka moll asszonyt kérte meg, hogy szerezzen egy embert, aki hajlandó elkövetni a gyilkosságot. Az asszony néhány nappal később meg is jelent Kalmárnál egy Vrbaski Zsóvkó nevű emberrel, aki hosszas tárgyalás után haterz dinárért hajlandónak mutatkozott a bérgyilkosság elkövetésére. Vrbaski a pénzt fel is vette, azután eltűnt és többé nem jelentkezett.

A nyomozás megállapította, hogy Kalmár újabb embereket keresett a gyilkosság végrehajtására. Október 22-én Dizarov Dóka újból megjelent nála Lukács Mihály volt detektívnél, aki szinteg bevezette alba, hogy tizenötezer dinárért megöli Kocsis-Szürke Istvánt.

A volt detektív Kalmártól egyenesen a rendőrségre ment, ahol leplezte a tervezett büntényt. A rendőrség Kalmár István, Dukin Tószót és Dizarov Dókát letartóztatta és péntek este mindhármukat beszállította a szuboticali ügyosztály fogházába.

HIREK

— A legfelsőbb törvényhozó tanács ülése. Beogradból jelenti az Avala: A legfelsőbb törvényhozó tanács október 20-án, kedden délután négy órakor ülést tart. Az ülés napirendjén az alapítványokról szóló törvényjavaslat szerepel.

— Tanári kinevezések és áthelyezések. Noviszadról jelentik: A közoktatásiügyi miniszter Dragin Alekszandar gimnáziumi tanárt Noviszadról a szerbiai Nova városba, Jakics Peter szrbobrani tanárt Noviszadra helyezte át. Sztolanovics Vidovszava begradi és Dedovics Deszanka szpliti tanárnőket a noviszdai leánygimnáziumhoz nevezték ki.

— Nyolcesztendő a román király. Bukarestből jelentik: Mihály román király pénteken ünnepelte nyolcadik születésnapját. Az uralkodó születésnapja alkalomából Te Deum volt a bukaresti székesegyházban. A Te Deumon megjelentek a régens tanács és a kormány tagjai, valamint Zaleski lengyel külügyminiszter is.

— Rétejtű Angliában. Londonból jelentik: London és környékét csütörtökön felhőszakadással és eső söpörte végig, amely hatvan mérföldnyi szélességgel haladó orkánnal párosult. Egyes vidékekről árvízket jelentenek. Több folyó áttörte a gátat és elsöpörte a hidakat. A London—Midland közötti vasútvonal egy részét az ár elmosta.

— Véres ösztölközés a német nemzeti szocialisták és a kommunisták között. Münchenből jelentik: Pirmaszen városkában csütörtök este véres ösztölközés volt a nemzeti szocialisták és kommunisták között. Előbb veredés támadt, amely általános lövöldözéssé fajult. Két gyárimunkás fejjel, egy nemzeti szocialista pedig haslövést kapott. Mindhárom sebesült állapotban éltevesélyes.

— A szuboticali katonai ügyosztály felhívása. A sztaribecsei katonai parancsnokság 2485. számú rendelete alapján a szuboticali katonai ügyosztály felhívja az összes tartalékos tisztet, hogy legkésőbb november elsőjéig jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál a 132. számú szobában a tiszamenti hadosztályparancsnokság bizalmas számú közleményének tudomásul vétele végett. A katonai ügyosztály felhívja a figyelmet azokra a következményekre, amelyeket a katonai fegyelmi szabályzat 22. szakasza értelmében a jelentkezés elmulasztása maga után von.

— Elfogták a világlágyúók ékszerlovóját. Párisból jelentik: A rendőrség emberei a Montmartre kéteshírű helyiségekben, az egyik lokálban a bárpujt alá rejtve kis vaskazettát találtak. Gyanusnak találták a kazettát, felbontották és legnagyobb meglepetésükre csodálatos, óriási értékű briliánsokat és egyéb ékszereket találtak benne. Nyomban kérdőre vonták a bár tulajdonosát, aki hosszas faggatás után elmondta, hogy barátja, egy Aeroun Dabo nevű arab helyezte nála letétbe az ékszereket. Rövid nyomozás után sikerült kézrekeríteni az arabot, aki azután meglepő vallomást tett. Elmondta, hogy az utóbbi hetekben néhány társával együtt végzofosztogatta a Riviera, Biarritz és Deauville előkelő szállodáit. Kifosztotta többek között Löwensteimnek, a titokzatos körülmények között elhunyt belga milliárdosnak özvegyét is. Ezekben az ékszerlopási ügyekben hosszú időn át nyomozott teljesen eredménytelenül a francia világlágyúók rendőrsége. Az arab elmondta, hogy körülbelül 50.000 font értékű ékszert lovoltt, 20.000 font értékű ékszert megtaláltak a vaskazettában.

— Készül az öt világrész telefonbeszélgetése. A nagy angol telefonvállalatok körében mozgalom indult most meg, hogy a világ minden államának telefonvállalataival karöltve kiépítsék a teljes interkontinentális telefonforgalmat. Az angol vállalatok statisztikájára szerint több mint huszonnyolc millió telefonelőfizető él a földön, ezek közül azonban aránylag csak nagyon kevesen hívhatják fel egymást, mert hiányoznak a megfelelő telefonvonalak. A mozgalom célja az volna, hogy körülbelül tíz éven belül minden telefonelőfizetőnek módjában lenne a világ bármelyik más telefonelőfizetőjé akadálytalanul és zavartalanul felhívni. Az interkontinentális telefonforgalom ma még gyermekkorát éli. Nincs még három éve, hogy megnyílt a telefonforgalom Európa és Amerika között. Ezalatt az idő alatt óriási haladás történt. Ma már hat telefonvonal köti össze Európát Észak- és Dél-Amerikával. Nemrég nyílt meg a rádiótelefonkapcsolat Hollandia és Kelet-India gyarmatai között, már hetek óta folynak rendszeres telefonbeszélgetések London és Sidney, a nagy ausztráliai város között és hamarosan Afrika is bekapcsolódik a világ telefonhálózatába. Berlin és Tokió között már folynak a próbatesztelés és hamarosan meg is nyílik a rendszeres távbeszélő-forgalom a német és a japán főváros között. Mindez egész rövid idő alatt fejlődött így ki, azonban ez még nem tekinthető kielégítő eredménynek. Tisztán csak pénz-kérdés, hogy rövidesen bármelyik telefonelőfizető felhívhatja újzelandi vagy kamaszkatl ismerősét. Ez a pénz-kérdés meglehetősen komoly szempont, mert az új vonalak, különösen a kábelvonalak felállítása rendkívül drága. Az angolok azonban remélik, hogy nemzetközi együttműködéssel sikerül ezt a problémát néhány éven belül megoldani.

— Kéért a szoknyaháború Anglia és Franciaország között. Forrongás van a női szoknya frontján. A párisi nők visszatartották azt az új vonalat, amelyet az angol szabászat talált ki számukra, meghosszabbítva a szoknyát, amely a csatornán tulról érkező divát szerint jelentékenyen hosszabb az eddiginél. A párisi lapokban egymásután jelennek meg cikkek, amelyek elítélő hangon szólnak az új szoknyadivatról és követelik a rövid szoknya további uralmát. A csatározás eddigi állásból az tűnik ki, hogy míg az angol nők elfogadják a meghosszabbított szoknya divatját, addig a párisi nők kitartanak a rövid szoknya mellett.

— Darabokra szaggatta a medve. Kolozsvárról jelentik: Borzalmas körülmények között halt meg a Vlegyásza hegységben Ghimpac Nikoláj havasi pásztor. Az úgynevezett égetett tetőn legeltette nyáját, a havasi pásztor, amikor a bozótól egy hatalmas medve tört elő. A pásztor a medve a földre teperte és darabokra szaggatta. A borzalmas látványnak szeméttája volt a pásztor kislia.

A szubotical magánlistviselő és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete november 3-án vasárnap az egyeület helyiségében (Fra Jese trg 3., Barátok temploma mellett) fontos napirenddel értekezletet tart. Az egyesület vezetősége minden alkalmazottat szívesen lát az értekezleten, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e az egyesületnek vagy sem.

— Negyven késszurást ejtett magán. Szombathelyről jelentik: Albert István jánosházi legényt súlyos tüdőbajával a szombathelyi kórházban ápolták. A legény érezte, hogy napjai meg vannak számlálva. Csütörtökön kiszökött a kórházból és a Gyógyvös partján zsebkésével negyven késszurást ejtett magán. Mellét egy összeszurkálta, hogy azon darabka ép hely nem maradt. Haldokolva szállították a kórházba.

— Eltűnt egy angol repülőgép. Londonból jelentik: Az angol fővárosban nagy aggodalommal várják a híreket arról az angol repülőgépről, amely csütörtök déli tizenkét órakor három utassal távolsági rekordrepülésre indult. A repülőgép a creydoni repülőtérről startolt és a délkeletafrikai angol gyarmatokra igyekezett. Ugy látszik a repülőgép a csatorna felett vfarba került, mert az angol partvidék elhagyása óta nyomtalanul eltűnt. A francia partvidék felett délután két óra tájban kellett volna elrepülnie, a kontinens fölé azonban nem érkezett meg. A csatornán közlekedő hajók utasítást kaptak, hogy figyeljék a tengert, nem hányódik-e a hullámokon a szerencsétlenül járt gép. A gépen hárommotoros hidroplán van, amellyel szükség esetén a hullámozó tengeren is fenn tudja magát tartani.

— **Hogyan távozott Habibullah Kabuli?** Londonból jelentik: Érdekes részletes jelentések futottak most be az angol fővárosba Kabulból. A jelentések beszámolnak Habibullah bukásának drámai körülményeiről. Amikor Nadir kán testvéreinek, Sah Walinak csapatai beváltak Kabulba, a város olyan volt, mintha lakossága kipusztult volna. Csendes, néptelen utcákon vonultak végig a katonák. A boltok és ablakok redőnyei mindenütt lehuzva. A lakosság attól félt, hogy Habibullah katonái járják a városban az ellenpárt egyenruhájába öltözve, hogy ezzel az agentprovocateur fogással kerítsék kezükbe ellenségeiket. Hamarosan azonban kiderült, hogy Sah Wali csapatai «valódiak» és hogy Habibullah a fellegvár fortélyos. Ekkor kinyiták a házak kapui, az emberek kifutottak az utcákra és örömrivalgástól volt hangos az egész város. A főbb uccakereszteződéseknél örömtüzeket gyújtottak s a vidám afgánok táncra perdültek a felszabadulás örömeire. A Vízfordó Fia a fellegvár ablakain át láthatta, amint Kabul népe ünnepli az ő bukását. Hosszu ideig tárgyalt még Habibullah a megszálló csapatok embereivel és végül is megállapodtak abban, hogy a bitorló bántatlanul eltávozzon a városból, ha ünnepélyesen megígéri, hogy soha többé nem fog visszatérni. Tuszként hátra kellett hagynia apját, fiyérét és több rokonát. Habibullah most a várostól északra elterülő Kohidanam hegységben tartózkodik.

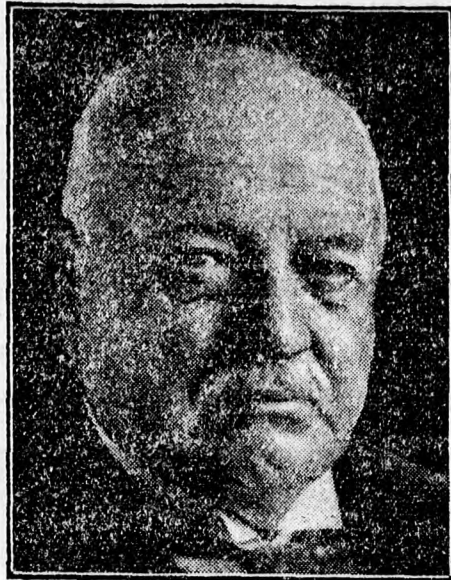
— **Féltékenységekben megskalpolta feleségét, aztán gyönyörűt megát.** Pozsonyból jelentik: Komáromszentpéter község lakosait véres családi dráma tartja izgalomban, amelynek főhőse, egy hatvanegy éves öregember, aki féltékenységi rohamában követte el borzalmat tettét. Pócs János, a komáromszentpéteri plébános vincellére féltékenységi jelenet után konyhakéssel borzalmasan összeszurkálta huszonöt éves feleségét. Az öregember valósággal megskalpolta felesége fejét, állkapcsát összetörte és testén hét mély sebet ejtett. Az asszonyt eszméletlen állapotban találták meg a szomszédok. Pócs azt hitte, hogy felesége meghalt, kiment a szőlőbe, föbelőtte magát és nyomban meghalt. Az asszonyt, akit beszállították a komáromi kórházba, haloklik.

— **Új szerb tanfolyam kezdődik november 5-ikén Szubotícán.** November 5-ikén Szubotícán új szerb tanfolyam nyílik kezdők és haladók részére. Beiratások november 4-ikén és 5-ikén a Vilsonova utcában levő polgári leányiskolában, a Pravni Fakultattal szemben. A tanfolyam tartama három hónap.

— **Kigyulladt Budapesten egy robogó autó.** Budapestről jelentik: Péntek délelőtt fél tizenkét óra tájban a Deák Ferenc ucca 18. számú ház előtt hirtelen kigyulladt egy robogó autó. Az autó első részéből lángok csaptak ki. A sofőr kiugrott a kocsiából, igyekezett maga előtt tartani a tüzet, azonban ez nem sikerült. Hatalmas tömeg verődött össze a lángoló nagy csútkott autóból köré, amelyről kiderült, hogy az Schmicz Viktornak, az ismert autóversenyzőnek a kocsija. Hamarosan előkerültek a tüzoltók is, akik kézi fecskendővel próbálták a tüzet elfojtani, azonban az autót már nem menthették meg. Megállapították, hogy menetközben kigyulladt a kocsikarburátora és ez okozta a tüzet.

— **Ártanak-e az édességek a fogaknak?** A cukor az emberi táplálékok főalkatrésze és mint ilyen tápláló és egészséges, tehát úgy felnőttek, mint gyermekek nyugodtan ehetnek édességeket, mindössze arra kell ügyelni, hogy a cukorradványok ne maradjanak huzamosabb ideig a szájüregben. Az inyekre tapadó nyálkaréteg és a fogak között visszamaradt cukor savvá alakul át, amely a fogzománcot támadja meg, sőt azt teljesen fel is oldja és így keletkeznek a lyukak vagy odvas fogak. Ezt akként akadályozhatjuk meg, ha minden étkezés után, de legfőképpen lefekvés előtt fogainkat fogkefével alaposan megtisztítjuk. Fogtisztításra legjobban megfelel a Pebecco-fogkrém, amelynek az az előnye, hogy a szájjálkahártyáját fokozott tevékenységre izgatja és ez a nyálka a cukorradványokat feloldja.

— **D'low herceg állapota válságos.** Rómából jelentik: Péntekre virradó éjszaka némi javulás mutatkozott ugyan D'low herceg állapotában, de az orvosok, a beteg magas korára való tekintettel, még nem tekintik éhárthatónak az életveszedelmet. Az agg herceg csü-

D'low

törtékön másodszer is szélhűdést kapott, amelyből kifolyólag egyes szervei megbénultak. Pénteken a pápa udvari orvosa is megvizsgálta a nagybetegét és az orvosok és a legközelebbi rokonok az éjszakát a herceg betegyja mellett töltötték.

— **A szentai kereskedelmi egyesület gyűlése.** Szentáról jelentik: A szentai kereskedelmi egyesület csütörtökön este tartotta rendes közgyűlést dr. Zagorica Iván királyi közjegyző elnökelete alatt. A közgyűlésen dr. Zagorica indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a magas házadó miatt az összes érdekeltek bevonásával ankétot tartanak. Minthogy a városnak a közlekedésügyi miniszter határozata alapján az államtanács döntéséig jog van hídvasútot szedni, a kereskedelmi egyet a kereskedői érdekek megvédésére kiküldi az elnökölt és Fischer Ármín alelnököt, hogy a hídvasút ügyében a polgármesternél tárgyaljanak. Többek hozzájárulása után elhatározták, hogy azzal a kérelemmel fordulnak a kereskedőkhöz, hogy valamenynyien lépjenek be a kereskedelmi egyesületbe, mert csak úgy érhetnek el kielégítő eredményeket. Elfogadták Fischer Ármín alelnöknek azt az indítványát, amely szerint felkérlik az illetékes hatóságokat, hogy az állathatóságok miatt foganatosított intézkedéseket szüntessék meg, mert Szentán megszűnt az állathatóság és így a forgalmat és kereskedelmet meg lehet nyitni.

— **Németországban túlteng az intelligencia.** Berlinből jelentik: A legújabb statisztikai kimutatások szerint Németországban 324 500 egyetemi hallgatóval van több, mint amennyinek lenne kellene, ha tekintetbe vesszük, hogy milyen elhelyezkedési lehetőségeik vannak az egyetemet végzett fiatal embereknek. Német kormánykörökben komolyan mérlegelik ezt a helyzetet és valószínűleg a vizsgák szigorításával fogják igyekezni az intelligencia túltengését megakadályozni.

— **Lédererné meglőzte Mária-Noszttrán.** Budapestről jelentik: Egy újábró a közelmúltban Mária-Noszttrán járt és érdekes beszámolórt a női bűnösök életéről. A feyház legdékesebb lakója ezidőszert a kivégzett Léderer Gusztáv felesége. A szőke asszony kitűnően viseli magát. A raboskodás ideje alatt meghízott. Eleinte horgolással foglalkozott, jelenleg a közös munkateremben a gépkötést tanulja. Mióta Mária-Noszttrára hozták, csak egy izben hagyta el a feyház épületét, erejét négy héttel. Valamilyen ügyben Budapestre menekint volt megidőzve, ekkor a szobi állomásra szállították és onnan szuronyos feyvérről Budapestre ment. Az utat ő is, mint a többi rab, gyalog tette meg a feyháztól az állomásig.

— **Gerber-féle Speciál világos sör elismerten a legjobb és legizletesebb.**

— **Az új litván kormány súlyos vádakat emelt Voldemaras ellen.** Kóvnából jelentik: Az új litván kormány részéről rendkívül súlyos vádak hangzóttak el Voldemaras volt litván miniszterelnök ellen, akinek működését állítólag nem lehet teljesen kifogástalannak nevezni. A volt litván miniszterelnök a vád szerint közvetlen bukása előtt két milliót utaltatott ki magának a miniszterelnökség rendelkezési alapjából, amivel nem számolt el. A hozzá közelálló Vas Farkas című egyesületnek szintén több milliót összeget utaltatott ki. Voldemaras pénteken a minisztertanács elé idézték, ahol hosszasan kihallgatták. Voldemaras előlme igyekezett az ellene felhozott vádakat, de vallomása igen kedvezőtlen benyomást keltett a minisztertanács tagjai között.

Jugos avija
Általános Biztosító Társaság
 Főigazgatója
 Novisad, Zrinji Péter u. 36 — Telefon 20-55
 Vezetőigazgatója
 Subotica, Kralja Aleksandra 6 — Telefon 303
 Foglalkozik a biztosítás minden ágával.
 Nagy ingatlan és ingó vagyondóval biztosítottjainak a legnagyobb garanciát nyújtja.

— **Abblahagyott a magyar kommunista foglyok éhségstrájkja.** Budapestről jelentik: Magyarország Jeltartóztatási intézeteiben a kommunisták éhségstrájkja óráról-órára csökken. Pénteken már a vezéreken kívül alig néhány fogoly folytatta a kplalást. Majdnem minden órában jelentkezik egy fogoly úgy a kommunisták, mint az éhségstrájkhoz csatlakozó közönséges bűnözők közül, akik sürgősen ételt kérnek és cellájukba helyezett csáikákból elfogyasztják a tejet. Az éhségstrájkot kitartóan folytatják a vezérek: Rákosi Mátyás, Szántó Zoltán, Weinberger Zoltán, Vági István, akik még egy falatot sem vettek magukhoz és mesterségesen táplálják őket. Naponta egyszer örök mennek celláikba, lefogják őket, orrukon keresztül gumicsővön át egy liter tejet és egy hig toást vezetnek gyomrukba. Ez a táplálék az orvosi vélemény szerint elegendő ahhoz, hogy testi erejükben megtartsa az éhségstrájkolókat. A nők közül egy sem nyult még az ételhez. Az ügyészségek napról-napra figyelmeztetik őket, hogy hagyják abba a teljesen céltalan éhségstrájkot, mert követeléseiket és kívánságaikat ilyen uton semmiesetre sem fogják kérészalolni.

— **A Traviata Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb szintársulat szombaton este a Szlobodában a Traviatát fogja előadni.

— **Mozsártörővel verte agyon a férjét, mert le akarta szoktatni a részegeskedésről.** Pozsonyból jelentik: Borzalmas gyilkosság történt a Pozsony közelében levő Litva községben. Bartók János földmives családjában napirenden voltak a veszekedések és különösen az asszony volt az, aki minden csekélység miatt napokig civakodott a férjével. Bartók emiatt nagyon elkeseredett és noha azelőtt rendes, dolgos ember volt, az utóbbi időben egyre gyakrabban kereste fel a kocsmát. Ilyenkor ittas állapotban szokott hazajönni és felesége seprőnyéllel, vagy fűzőkanállal minden alkalommal elverte. Amikor péntekre virradó éjjel Bartók ismét részegen jött haza a kocsmából, az asszony seprőnyél helyett a mozsártörővel fogadta és hatszor egymásután súlyos csapást mért a szerencsétlen ember koponyájára. Bartók az ütések sulya alatt eszméletlenül rogyott össze és alig negyed óra alatt elvérzett. Az asszonyt letartóztatták.

— **Orvosi hír.** Dr. Bugarszki Száva bőr és nemibaj szakorvos, egyetemi tanársegéd Beograd, Terazije 1. I, (Petković ékszerész palotája) rendel délelőtti 12—1 és délután fél 5—7 óráig.

— **Csőd előtt áll a bukaresti krematórium.** Bukarestből jelentik: Bukarest szenzációja, hogy a krematórium csőd előtt áll. Majdnem azt lehet mondani: látogatottság hiányában következett be ez a szomorú gazdasági válság a krematórium életében. Valóságos intellektuális harc folyik Bukarestben a halottégetés hívei és ellenzői között. Radu Roseti, a neves költő legutóbb nagyszabású előadást tartott a halottégetésről. Bukarestben egyesület is alakult, amely propagálja a halottégetés előnyeit. A halottégetés az egyesület tagjai szerint megakadályozza az elhalt emberi test borzalmas elpusztulását a nyirkos földben és leegyszerűsíti a temetés formáját. A halottégetés hível azzal érvelnek, hogy az emberből nem marad meg más, mint egy marék hamu, egy elszálló füstfelhő, ahelyett, hogy mint szétmáló hullák mérgezzék meg a földet és a vizeket. Roseti előadásának is ez volt a gondolatmenete, de nyomban két ellenvélemény hangzott el. A konferencia után felemelkedett az ortodox román klérus egyik papja és tiltakozott az egyház nevében a halottégetés ellen, amely tradícióellenes és a hit és vallás szentességét bontja meg. Tiltakozott, hogy a krematóriumban a halottégetés alkalmával nem elegendő mély és megilletődött temetési szertartásokat végeznek, de régtől megcáfolták ezt az ellenvétezt és bebizonyították, hogy a halottégetés tulajdonképpen tiszta, higiénikus módja az eltemetésnek. Az antikrematórius irányzat élén a színös és a klérus tagjai állanak. Egyre hevesebb ez a vita, de a halottégetés hívei most már nagyarányú akcióba kezdenek, hogy felvilágosítsák a nagy néptömegeket. Hogy közben a krematórium csődbe megy-e, vagy nem, az még egyelőre a jövő titka.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Pozdán 69 (—7), Apatin 137 (—4), Bogojevo 140 (—2), Vukovár 90 (—5), Palánka 86 (—4), Novisad 75 (—6), Zemun 42 (—8), Pansevo 8 (—6), Szmederevo 127 (—6), Dráva: Maribor 55 (—10), Oszijek 44 (—49), Száva: Zagreb 60 (—20), Mitrovica 102 (+16), Beograd 22 (—6), Tisza: Becsej 80 (+9), Titel 75.

»DAMA«

fehérmű és kézimunka szalon

Elvállal női-, férfi- és gyermekfehérműt a legolcsóbb árban

Monogrammozást és drukkolást vállalunk

TOLSTOJEVA ULICA 21
Kenyérgyár ucca

A gyomrot
és beleket

A nehéz
emésztést

gyorsan
kellemesen
fajdalom nélkül • megszünteti!
tisztítja és erősíti

Használati utasítás

Használati utasítás

Székszoruláshoz: { Felnőtteknek 1 nagy kanál-
Gyermkeknek 1 kis kanál al-
tejben vagy vízben

MAGNA
por

MAGNA
por

Gyomorbajnál: { Végy egy késhegynyi MAGNA-port
egy kis vízben felolvasva minden
étkezés után.

Gyógyszertárakban és drogériákban 1 csomag ára használati utasítással együtt 4 dinár. Postán szétküldi ALGA laboratórium, Sušak. A megrendeléshez csatoljon 20 dinárt készpénzben vagy bélyegeken 5 csomagra.

— Film a hőcípő gyártásáról. Érdekes filmet vetít-
tenek péntektől kezdve a szubotici Liška-moziban. A
világhírű Tretorn hőcípő és kalocsnyár üzemének
működését vitték filmre, hogy a közönség betekintést
nyerhessen a gyár munkájába. Az érdekes film bemu-
tatja az egész gyártási processzust. Eleven, változatos
képekben vonul el a néző szeme előtt a gyártás min-
den mozzanata; a különböző gépesodák működése, a
nagy munkatermek, a boszorkányos gépek és emberek
együttműködése és az expedálás precíz folyamata.
Az érdekes, tanulságos és szórakoztató film néhány
napig pereget a Liška-moziban.

— Budár és szőlősgazda véres harca a bácsalmási
szőlőkben. Bácsalmásról jelentik: Véres esemény tör-
tént a bácsalmási szőlőkben. Knebersperz János het-
venhárom éves szőlősgazda összeszóllalkozott budárjával,
Folkman Józseffel, a szóváltásból verekezés kelet-
kezett és Folkman egy csakánnyal beszakította Kne-
bersperz fejét. Az idős szőlősgazdának segítségére
sietett fia, aki egy vasruddal a budárt fütötte le. Ugy
Knebersperz, mint Folkman súlyos sérülésekkel kór-
házba kellett szállítani. A csendőrség megindította a
nyomozást.

— Javult az osztrák silling. Bécsből jelentik: Az
osztrák silling, a közvélemény megnyugvása, de főleg
a hivatalos nyilatkozatok hatása alatt ismét javult a
nagy dollárvásárlások is csökkentek. Nyilvánvaló,
hogy csak pillanatnyi belpolitikai aggodalmak idézhet-
ték elő a néhány napon át tartó zavart.

— Ráb szigetén vízvezeték épít. Beogradból jelenti
az Avala: Szavkovic Szeván építésügyi miniszter jóvá-
hagyta a Ráb szigetén épitendő vízvezeték tervét.

— Szombor közvetlen telefonösszeköttetést kap
Béccsel. Beogradból jelenti az Avala: Szavkovic Sze-
ván építésügyi miniszter elrendelte a következő köz-
vetlen telefonvonalak megnyitását: Zagreb—Rosenheim,
Szostanj—Graz, Valjevo—Beograd, Beograd—Klagen-
furt, Dopusko—Graz—Bécs, Zagreb—Amszterdam—
Rotterdam—Hága, Oroszavljé—Bécs—Brno és Donji
Mihajlovac—Nagyvársány. Valjevo közvetlen összeköt-
tetést kap minden nagyobb svájci várossal. Elrendelte
az építésügyi miniszter a Szombor—Bécs és a Zagreb
—Ljubljana—Turin közvetlen telefonvonal megnyitá-
sát is.

— Lemondott a román kamara elnöke. Bukarestből
jelentik: A lapok jelentése szerint dr. Pop C. István
megjelent Maniu miniszterelnöknel és bejelentette, hogy
egészségi állapotára való tekintettel lemond a kama-
rai elnökségről. Pop C. István közölte a miniszterel-
nökkel, akinek átadta lemondólevelét is, hogy előre-
haladott kora és megmegújuló betegsége már nem biz-
tosítja részére azt az erőt és lendületet, amelyre szük-
ség van a parlamenti tárgyalások vezetésénél. Minden-
ki biztosra veszi, hogy a parlament Popovic Mihály
volt pénzügyminisztert választja meg elnökül.

— A forgalmi tiszt feledékenységére okozta a nagy
német vasúti katasztrófát. Nürnbergből jelentik: A
vizsgálat kiderítette, hogy a csüdtörtői vasúti katasz-
trófát Reichelsdorf vasútállomásánál a szolgálatban le-
vő forgalmi tisztviselő idézte elő, aki elmulasztotta fi-
gyelmesebben a berlini D. vonat mozdonyvezetőjét, hogy
pályafenntartási munkák miatt az egyik sínpar zárva
van. A vasúti tisztviselői letartóztatták.

— Ismét Szentá város szed vámot a vasúti hídon.
Szentárról jelentik: Az államvasutak igazgatósága
1923-ban jegyzőkönyvi szerződést kötött Szentá vá-
rossal, amelynek értelmében az államvasutak igaz-
gatósága a szentái vasúti hid használata és a tulaj-
donjog elismerése címén a városnak évi 6250 dinárt
fizet. A vasútigazgatóság 1924-ben megállapodást kö-
tött a várossal, amely szerint 6250 dinár helyett csak
száz dinárt fizet és az államtanács döntéséig elismeri
a város jogát a tisztai hid felett. A városi tanács ilyen
értelmű szerződést kötött a vasútigazgatósággal, de ki-
mondotta, hogy a megállapodás csak abban az eset-
ben érvényes, ha a felettes hatóságok is jóváhagyják.
A közlekedésügyi minisztériumtól csüdtörtőkön érke-
zett meg a városhoz az átirat, mely szerint a szerző-
dést a minisztérium tudomásul veszi. Ennek alapján az
államtanács döntéséig a városnak joga van további
hidépítést és hidvámot szedni, a vasútigazgatóság pe-
dig évi száz dinárt fizet a városnak használati díj fej-
ében.

A Budapest-Svábhelyi Szanatórium a legszebb ősz
és téli klimatikus-diétás gyógyhely. A legmodernebb új
épületben teljes diétás (ötszöri) ellátás a vizkurákkal
együtt 26 pengőért.

— Újabb feljelentések érkeztek a csalással vádolt
vált szubotici hivatalnok ellen. Csátics Márkó volt
városi hivatalnok ellen, akit, mint megirtuk, több szu-
botici lakos feljelentésére a rendőrség letartóztattott,
a pénteki napon újabb feljelentések érkeztek. Csátics
a feljelentők szerint ügyvédek adta ki magát, meg-
bízásokat vállalt, azokra előlegeket vett fel, de meg-
bízásait nem teljesítette és a pénzt sem adta vissza
megbízóinak. Az első feljelentést Schaffer Károly haj-
dukóvi vendéglős tette Csátics ellen és Cankovic
Miodrag rendőrkapitány azonnal elrendelte a javadal-
mi hivatal volt tisztviselőjének előállítását. Közben
újabb feljelentések is érkeztek a fiatalember ellen. Du-
lics Lázár szubotici lakos elmondotta, hogy 300 dinárt
adott Csáticsnak, aki azzal az ajánlattal állt elő, hogy
állást szerez neki a vasútigazgatóságnál. A pénz fel-
vétele után Csátics nem jelentkezett. Fillingner Ferenc,
a Korzó kávéház tulajdonosa 1000 dinárt adott át
Csáticsnak, hogy fizesse be a javadalmi hivatalba.
Csátics a pénzt magának tartotta meg. Fillingnernek
pedig azt mondta, hogy az ügyet elintézte. Petrás Mi-
hály szubotici lakos 600 dinárt adott a volt hivatal-
noknak, hogy szerezze meg számára a kocsmányitá-
shoz szükséges személyi jogot. Csátics huzta-halasztotta
az ügyet és mint utólag kiderült, egy lépést sem
tett az engedély megszerzésére. Halvala Etelka szu-
botici lakos szintén nagyobb összeget adott Csátics-
nak kocsmányitási engedély megszerzésére, de az
engedélyt nem kapta meg. A rendőrség folytatja a
nyomozást a csalások egész sorával vádolt volt hi-
vatalnok ügyében, mert a rendőrségnek az a feltevé-
se, hogy az eddig bejelentett eseteken kívül még több
visszaélés terheli Csátics lelkiismeretét.

— Királyi udvari szállítói címet kapott egy szu-
botici női szabó. Magas kitüntetésben részesült a napok-
ban Licht Endre volt szubotici női szabó, aki művé-
szi munkáitért megkapta a királyi udvari szállítói cí-
met. Licht Endre, akinek nemrégben még Szubotcián
volt elismert nődivat szalonja, évekkel ezelőtt remek-
be készült kabátokat csinált Petár trónörökösnek. A
fiatal szabász a legnagyobb párisi, londoni és bécsi
szalonokban tanulta a női szabászatot és önálló kreá-
ciójával külföldön is jelentős sikereket aratott. Licht
Endre külföldön diplomát szerzett és megkapta a
»művész-szabász« címet is, amit csak nemzetközileg
elismert szabászok kaphatnak meg. A volt szubotici
női szabó pompás ruhakészítményeivel magára vonta
a legelőkelőbb beogradi körök figyelmét és egymás-
után kapta a megrendeléseket a legmagasabb helyek-
ről, míg most abban a kitüntetésben részesült, hogy
királyi udvari szállítóvá nevezték ki. Licht Endre, aki
jelenleg Szentán tart szalont, a közeli napokban Beo-
gradba költözik és ott nyit fővárosi nivóju divatszalo-
nt.

— Jgnis» J. Wirth tüziagykereskedés Palesi-uton,
la kokszot és tüzfát házhoz szállít nagyban és kicsiny-
ben.

— Maurice Dekobra Budapestre érkezett. Buda-
pestről jelentik: Pénteken reggel Budapestre érkezett
Maurice Dekobra, az ismert francia regényíró. Deko-
bra két esztendővel ezelőtt járt Budapesten. Azóta be-
járta Indiát és erről az utjáról tart szombaton előadást.

— Két betörés Szentán. Szentárról jelentik: Pénte-
ken hajnalban ismeretlen tettesek betörték Gyorgy-
vics Bózo és Szuvajdzsics Lázár szentái hentesek
üzletébe. Az üzletbe átkulcs segítségével hatoltak be
és onnan mintegy 1500 dinár értékű árut lopak el.
Szuvajdzsics üzletéről letörték a lakatot és az üzlet-
helyiségből nagymennyiségű húst és zsírt elloptak. A
rendőrség megindította a nyomozást a tettesek közre-
kerítésére.

Kozmetikai intézetemben a legmodernebb szép-
ségápolást garancia mellett végzem. Széplők végleges
kikezélése elektrolizissal (többé nem ulinak meg).
Hajszálakat, szemölcsöket nyomtalanul távolított el.
Saját készítésű széplő, májfolt, mitesser, pattanás el-
leni és arcfehérítő szerek otthoni kezelésre, puderek,
szappan, krém, arcvíz stb. kaphatók. Vidéki megren-
delésre utánvétellel küldök. Tanítványok kiképzése.
Roith Olga Szubotica, Kralja Alekszandra ul. 4.

A Kafana Srpski Kralj (Bárány-kávéház) folyó hó
27-ikén este fel nyolckor 12 dináros halvacsorát ren-
dez. Előjegyzéseket már elfogad.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszulletet
szorulás fokozza, a természetes »Ferenc József« ke-
serűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emészt-
ést hoz létre. Híres nőc orvosok a legnagyobb elismerés
hangján írják a valódi »Ferenc József« vizről, mert
ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható,
anélkül, hogy kitűnő eredménye változnék. Kapható
gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A száj- és garatüreg

a legveszélyesebb út, amelyen át a betegség oázis
szervezetünkbe kerülhet el.
Kávéházban a legeredményesebben a
Dr. Wenker-féle

ANACOT-PASTILLÁK

Óv ak meg befűlnket a náthától, influenzától és
teró ből től. Ő izke jűk azobin oly ké zítme-
nyűkkel, emel ttekl mo la a an az Anaco-pa z-
tűllát u aroz kel

25% /o-ot
megtakarít, ha
szőrmeszükségletét

már most
a főszezon előtt

beszzerzi

Spitzer Lajos szücs
szőrmenagyáruházában

Subotica,
Sokolska ul.

KÖZGAZDASÁG

A szubotikai polgármester Beogradba utazott, hogy az állatvásár megtartását jövő vasárnapra kieszközölje

Az őszi nagy állatvásár elhalasztása, amely iránt külföldön nagy érdeklődés nyilvánul meg, óriási kárt okozna a szubotikai mezőgazdaságnak

A szubotikai közigazgatási bizottság csütörtökön délután ülést tartott. Osztójics Szelimir polgármester elnöke alatt. Az ülésen különböző fegyelmi és felelősségi ügyeket intéztek el. Az ülésen Presics Miskó képviselőtestületi tag felszólalt a szubotikai vásár ügyében és hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági életnek nagy kára van amiatt, hogy az állatvásárt nem tarthatják meg vasárnap. Presics Miskó előadta, hogy hat nappal ezelőtt egy száj és körömfájásu megbetegedést állapítottak meg Zobnaticán, amely mintegy harminc kilométer távolságra esik a várostól. Ezért az egész környéket veszélyesnek nyilvánították. Ennek az az oka, hogy az egészségügyi körzetek régi beosztásuk és minden egészségügyi körzet a városban kezdődik, ami igen helytelen. Presics Miskó, ezután rámutatott arra, hogy az őszi állatvásár a legfontosabb vásár Szuboticán, mert nemcsak országos, hanem nemzetközi jellege van és ezen a vásáron a földművelő nép nagy-

számu jószágot szokott eladni. Ugyszólván erre a vásárra tartogatják az állatokat, mert ezen van a legnagyobb kereslet is. Az őszi vásáron kapott pénzből szokta a kiscgazda fizetni adóját és ebből fedezi téli szükségleteit is. A vásár betiltásával azonban mindentől elesik a kiscgazda és így a legnagyobb gondokkal néz a tél elé.

A közigazgatási bizottság ülésén egyhangulag elhatározták, hogy Osztójics Szelimir polgármester leutazik Beogradba és az illetékes miniszteriumoktól engedélyt kér arra, hogy az őszi állatvásárt október huszonhatodika helyett november harmadikán és negyedikén tartsák meg.

Osztójics Szelimir polgármester pénteken délután elutazott Beogradba, hogy dr. Franges Ottó földművelésügyi miniszternél, aki a vásár megtartását állat-egészségügyi okokból betiltotta, a tilalom visszavonását kéri.

Tízmillió dinár helyett tizenöt millió dinár a házadó Szuboticán

Közszemlére tették a házadó kivetéseket

A szubotikai pénzügyigazgatóság most fejezte be az 1929. évre szóló házadó kivetéseket az új adótörvény alapján és az erre vonatkozó kimutatásokat a kataszteri hivatalban (városházra, második emelet 130) e hó végéig közszemlére helyezte.

A kimutatások végösszege szerint Szuboticára az 1929. évre 10.245.400 dinár házadót vetettek ki. Ebből állami egyenes házadó 7.720.875 dinár, az állami pótdadó (dopunski prorez) 2.474.375 dinár. Ehhez járul még az az állami pótdadó, amelyet az adó alól felmentett új épületekre vetettek ki, de ez mindössze 64.654 dinárt tesz ki. Ezt azt összeget kétszáz új épületre vetették ki, amelyek az utóbbi években épültek.

Az 1928. évi házadó kivetés a háromszáz százalékos állami pótdadóval együtt a régi törvény alapján

mindössze három és fél millió dinár volt. Ehhez jött még körülbelül kétszáz százalékos községi és tartományi pótdadó, úgy hogy a háztulajdonosok házadó címén körülbelül tíz millió dinárt fizettek eddig. Az 1929. évi kivetésre azonban nem lehet a törvény szerint csak negyven százalékos községi pótdadót és huszonöt százalékos tartományi pótdadót kivéni az egyenes állami adó után, ami azt jelenti, hogy az ideai házadó járulékaival együtt összesen 15.232.948 dinár lesz.

A házadó kivetéseket e hó végéig meg lehet tekinteni a kataszteri hivatalban, de a kataszteri hivatal értesíti a közönséget, hogy mindenki hivatalos értesítést kap a kivetett adó összegéről és a hivatalos értesítés átvétele napjától számított tizenöt napon belül joga van a kivetés ellen felbontással élni.

A külföld érdeklődik a vajdasági mezőgazdasági kongresszus iránt

Szuboticán tárgyalnak a jugoszláv-magyar-román mezőgazdasági blok megteremtéséről

A vajdasági mezőgazdasági kongresszus iránt, amelyet vasárnap délelőtt tartanak meg Szuboticán, országsszerte a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg. Felmerült az a terv is, hogy a kongresszus tartama alatt Szuboticán a jugoszláv, román és magyar mezőgazdasági élet tényezői közvetlen tárgyalásokat folytassanak a dunai mezőgazdasági államok mezőgazdasági blokjának megalakításáról. Ismeretes, hogy az egyes közép-európai államok két hónappal ezelőtt a legkomolyabb formában akciót indítottak ebben az irányban. Ausztria és Csehszlovákia önellátási politikára való törekvésükben esztendőük óta a legnagyobb anyagi áldozatokat hozzák, hogy buzaüzemüket növeljék. Ennek következtében, valamint a silányabb amerikai buza versenyének következtében a főleg mezőgazdasági államok, mint Jugoszlávia, Románia és Magyarország csak a legnagyobb nehézségekkel tudják termésteleségeiket elhelyezni az európai piacon. Most folyamatban vannak nemhivatalos megbeszélések Beogradban, Budapesten és Bukarestben is és a tárgyalásoknak az a célja, hogy a három ország mezőgazdasági élete tömörüljön, illetve a terméstelesleg értékesítését a három állam egyöntetűen intézze.

A vasárnapi mezőgazdasági kongresszusra előreláthatólag több román és magyar mezőgazdasági szakember fog eljönni. A kongresszust előkészítő bizottság értesítést kapott arról is, hogy a vrsáci Veinbau és a noviszadi Agrária csatlakoztak a kongresszushoz. A szentai szerb és magyar gazdák a napokban jelezte ki a kongresszusra delegátusait. Eszerint a szerb gazdák részéről Vuiles Szávo elnök, Lalis Miladin elnök, Perics Bozsidar titkár, Szlavics Milorad, Vukov Andrija és Birclin Szevjan választmányi tagok, a magyar gazdák részéről pedig Tóth Miklós

elnök, Vámos József alelnök, Novoszel János titkár, Boros Mihály, Molnár Gábor István, Rieger József, Pizár Péter és még tizenkét választmányi tag vesznek részt a kongresszuson. A szentai szerb gazdák azt a kívánságát fejezte ki, hogy Páncics Antal nyugalmazzott polgármester, a kongresszus adóelőadója, a földadón kívül a házadóról is terjeszsen be javaslatot, miután ez az adó is igen fontos a gazdáknak nézve.

A szubotikai mezőgazdasági egyesületben szombaton este értekezletet tartanak a rendező bizottság tagjai dr. Manojlović Vladisláv királyi közjegyző, a rendező bizottság elnökének elnöke alatt. Az értekezleten megbeszérik a végleges javaslatokat.

A rendező bizottságnál eddig már majdnem minden vajdasági mezőgazdasági egyesület bejelentette részvételét. Az illetékes miniszteriumokból több osztályfőnök és miniszteri titkár fog eljönni a kongresszusra.

A Bácsmegeyi

NAPLÓ-RA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a

könyvkedvezményekben

Elkészült Pancsevó város jövő évi költségvetése. Pancsevóról jelentik: Mandresevics Iszó az új pancsevói számvevőtanácsnok elkészítette Pancsevó város 1930. évi költségvetését, amely a kiadások csökkentését és a bevételek emelkedését mutatja a múlt évi költségvetéssel szemben. Az új költségvetés szerint Pancsevó város kiadásai az 1930. évben a következők lesznek: közigazgatási költségek 2.426.627 dinár, közbiztonsági költségek 1.297.377 dinár, közegészségügyi kiadások 642.906 dinár, közművelődési célra 518.380 dinár, segélyek 112.700 dinár, szegényházi kiadások 221.697 dinár, nyugdíj költségek 734.941 dinár, adók és illetékek 181.000 dinár, állattenyésztési költségek 140.000 dinár, különféle kiadások 443.000 dinár, adósságtörlesztések 57.982 dinár, különféle rendkívüli kiadások 157.610 dinár, egyszerismindenkori rendkívüli kiadások 54.026 dinár, javadalmak kezelése 311.772 dinár, kövezekekre 1.029.874 dinár és Temes rakpart fenntartása 224.102 dinár. Az összes kiadások az 1930. évben e tervezet szerint 8.554.059 dinárt tesznek ki, míg az 1929. évi kiadások összege 8.642.426 dinár volt. Jövő évi kiadások összege tehát 97.767 dinárral kisebb, mint az ideai. Pancsevó város bevételei a költségvetés szerint az 1930. évben a következők lesznek: közigazgatási bevételek 109.500 dinár, közbiztonsági bevételek 157.000 dinár, közegészségügyi bevételek 18.000 dinár, a szegényház jövedelme 30.000 dinár, nyugdíjalap jövedelme 45.780 dinár, városi fődek jövedelme 1.223.778 dinár, állattenyésztési bevételek 32.000 dinár, különféle 80.000 dinár, egyéb ingatlanok jövedelmei 72.892 dinár, különféle rendkívüli bevételek 86.876 dinár, javadalmi jövedelmek 1.536.100 dinár, kövezevám jövedelmek 1.300.000 dinár, Temes-esatorna illetékek 340.000 dinár. Pancsevó város összes jövedelme 1930. évben 5.284.826 dinár lesz, míg 1929-ben a jövedelem 4.925.182 dinár volt. A jövő évi bevételek összege 359.644 dinárral több, mint az ideai.

SPORT

Box-Klub alakult Szuboticán

Az egyesület rövidesen megrendezi első versenyt

Szuboticán már több ízben kísérlet történt arra, hogy a nyugati országokban elterjedt és különösen a világvárosokban nagyon népszerű boxsportot meghonosítsák. Ezek a kísérletek eddig nem jártak sikerrel, ami főleg a szervezés és szakiszéri, komoly vezetés hiányának tudható be. Rövid idő előtt újabb mozgalom indult meg Szuboticán a boxolás hívei körében és már most megállapítható, hogy a mozgalom sikerrel kecsegtet.

A boxolás bevezetésének hívei nagycbbrészt joghallgatók, akik Beogradban, Zagrebban és az ország más nagyobb városaiban már aktív boxolók voltak és Szuboticán is népszerűsíteni akarják kedvenc sportágukat. Néhány heti előkészítő munka után sikerült is azokat az eszközöket létrehozni, amelyek biztosítani tudják a boxsport fejlődésének megalapozását. A kezdeményezők megállapodtak a Szubotica-palicsi Sporting Klubbal, hogy ennek égíze alatt alakítsák meg a Box Sport Klubot. A Sportingklub többéves működése alatt eddig már a sport számos ágában szép sikereket ért el és kétségtelen, hogy az új szakosztály csak gyarapítani fogja az egyesület sikereit.

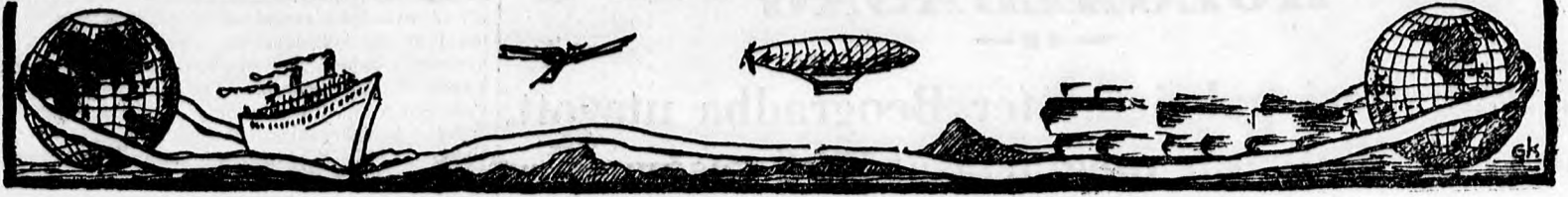
A Sporting Klubbal létrejött megegyezés után vasárnap már meg is alakult a szubotikai Box Sport Klub. A Vass Ádám-féle vendéglőben tartott alakuló ülésen a nagyszámúban megjelent tagok egyhanguan megválasztották a következő vezetőséget: elnök dr. Szántó Gábor, ügyvezető elnök Beljanszki Györgye újságíró, alelnökök: Nikovics Makszim és Pandrovics Dusan joghallgatók, titkár: Szuvajdzsics Szlavkó, pénztáros: Dvornics Ilja. Menedzser és amatőr tréner Bogdanovics Milorad végzett joghallgató lett, aki már Beogradban is működött mint tréner és működése elő egyesületben nagy reményekkel tekintenek.

A boxklub Toricelli mester vívőteremben hetenként három tréninget tart. Az egyesület kitérő anyag felett rendelkezik. Számos tag már régóta aktív boxoló és nyilvános versenyeken is résztvevő. Az új — kezdő — tagok csak hat havi előkészítő tanfolyam után válnak rendes tagokká, ami biztosíték arra, hogy minden tag komoly kiképzésben részesül. A megalakulás után nagyszámu új tag jelentkezett felvételt.

Az egyesület már megkezdte működését és a tréningeket is. Az eddigi tervek szerint a szubotikai boxolók rövid időn belül a nyilvánosság elé léphetnek és két-három hónap múlva megrendezik az első versenyt, amelyre meghívják a beogradi boxolókat, akik között számos neves versenyző van.

Futballpályáról a szanatóriumba. Ilyen címen közölt odzsacsi tudósításunkra vonatkozólag Sztruklies Péter, a szombori ZsAK játékosra annak megállapítását kéri, hogy a kérdéses mérkőzésen senkit sem boxolt gyomron és így nem igaz az, hogy ennek következtében valaki több órán keresztül eszméletlenül fektet.

UTAZÁS-FÜRDŐ-NEVELÉS

ROVATVEZETŐ: FORGÁCS BELA

A jugoszláviai fürdők, üdülőhelyek és szanatóriumok kongresszusa

Az idegenforgalom emelésére törvénytervezet készül

Zagrebból jelentik: A napokban tartották Szarajevóban a jugoszláviai fürdők, üdülőhelyek, szanatóriumok és gyógyfürrások képviselői évi kongresszusukat. A gyűlésen Radicevics Lovro zagrebi kanonok, a szövetség elnöke elnökölt, aki megnyitó beszédében kifejtette, hogy a kongresszus célja az érdekelt tömörítése és szervezése az ország idegenforgalmának előmozdítására. A szövetség rövid fennállása alatt elérte, hogy ma már minden számottevő fürdő és nyaralóhely tagjai sorába lépett és ezáltal az érdekelt egyöntetű képviselése minden tekintetben biztosítva van. Bejelentette még, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban épen most dolgoznak az idegenforgalom fellendítésére szolgáló törvénytervezet szövegében és az új törvény sokban elő fogja mozdítani ennek nálunk is rendkívül fontos kérdésnek fellendülését. Az üdvözlőbeszéd elhangzása után Rajkovic a szállodások és vendéglősök országos szövetségének elnöke tartott előadást a szállodaiparról és kifejtette, hogy a kívánatos fejlődést nagyban hátráltatják a túlságos adóterhek. Erősen kikelt a vendéglőiparban az utóbbi időben mind erősebben fellépő nem szolid konkurrencia ellen, amely a büffetudajdonosok köréből indul ki és hangsúlyozta a vendéglőipari személyzet modern szakképzésének fontosságát. Dragomanovic István a zagrebi »Putnik« igazgatója hosszú előadást tartott ezután a jugoszláviai idegenforgalom külföldi propagálásáról és hangsúlyozta, hogy az érdekelt magánvállalatok kívül az államnak is kellene egyetemes külföldi propagandát folytatnia az eddiginél sokkal nagyobb intenzitással. Véleménye szerint a külföldi propagandát centralizálni kellene a kereskedelemügyi minisztériumban, az egyes bányák székelyeinek pedig külön idegenforgalmi propaganda hivatalok volna látnak létesítendő. A kongresszuson a következő határozatokat fogadták el:

1. A jugoszláviai idegenforgalom normális fejlődése érdekében haladéktalanul meg kell tenni a szükséges investíciós munkákat azokon a helyeken, amelyek

mint gyógy- és üdülőhelyek jönnek tekintetbe.

2. A fürdő-, nyaraló- és üdülőhelyek mindaddig nem felelhetnek meg hivatásuknak, amíg nem rendelkeznek elegendő számú idegen befogadására alkalmas szállókkal és vendéglőkkel.

3. A szállodaépítkezések előmozdítására külön kedvezményeket kellene biztosítani a vállalkozóknak. A szállodák és szanatóriumok épületeit ipari épületeknek kell tekinteni és mentesíteni kell őket a túl magas házadó fizetésétől. Különböző büffek, vendégfogadók nem szolid konkurrenciáját legalább a nagyobb fürdőhelyeken lehetetlenné kell tenni.

4. Minden rendelkezésre álló eszközzel favorizálni kell vendéglőipari szakiskolák létesítését és idővel teljesen ki kell küszöbölni az iparból a nem elegendő szakképzettséggel rendelkező személyzetet.

5. Minden fürdőhelynek javasolja a szövetség, hogy csak a pincérek és munkaadók közös munkaközvetítő hivatala után alkalmazzon személyzetet.

6. Tiltsák meg munkakönyvek kiadását olyan személyeknek, akik nem szereztek meg törvényes úton a vendéglőipari kvalifikációt.

7. A hatóságok legszigorúbban ellenőrizték a szállodák és vendéglők árjegyzékait, ügyeljenek a tisztaságra és minden kihágást a legnagyobb szigorral büntessenek.

8. Meg kell tenni minden óvatintézkedést, hogy a fürdőhelyeken fennálló tüdőbetegszanatóriumok ne veszélyeztessék a többi vendéket és a lakosság egészségét. Arra kell törekedni, hogy az ilyen szanatóriumok a nagy idegenforgalmi centrumoktól minél távolabbra kerüljenek. A fürdőhelyeken kiadásra kerülő szobákat hatóságilag ellenőrizni kell, hogy megfelelnek-e az egészségügyi követelményeknek.

A kongresszus munkájáról a kormányának hosszabb memorandumot küldtek, amely idegenforgalmi szempontból rámutat az autombilizmus fejlesztésének és az autóturizmus kiépítésének és karbantartásának fontosságára.

Barcelona

A tenger lassankint egybeolvad a bárkák, hajók, pálmaligetek, fehér márványpaloták kontúrjaival és a zsinóregyenes sugárutak nappali fényözönben pompázva, mint bálba készülő nagyon szép asszony jókedvében, úgy fogadják a messziről érkező idegent. Barcelona ma Európa egyik leggazdagabb városa és a világvilágítással olyan pazarul bannak, mint a háború előtti régmúlt jó időkben, nem látszik meg a semlegesen maradt ország dús gazdag kikötőjén az a sok kis apró lekotató szépséghibája, ami azóta kérelmetlenül rontotta le a kevésbé szerencsés nagy európai városok hajdani fényét. Békeidők atmoszférája uralkodik, derű, szépség és szabadság árad szét mindenütt. Ápoltnak és ragyogón fejlődik Barcelona, pedig a város szívében szinte elrejtve fekvő, ősrégi és tipikusan szép, a spanyol építőművészet műemlékeiben hallatlanul gazdag hajdani Barcelona, az igazi Barcelona.

Két Barcelonát kap a jövevény, aki figyelmesen akarja megnézni ezt a sajátos várost: a rohanó és fejlődésében önmagával szem bíróját, modern nagy Barcelona vakit és káprázatot el először, mielőtt döbbsen bámulattal be nem fordulunk egy mellékutcába, ahonnan pár pillanat múlva az ősi Barcelona tárja fel a pompázatos, titokzatos és pazarságában erotikus ó-spanyol barokk-építkezés kimeríthetetlen formáit. Labirintuszú folyosók, ódon kolostor-udvarok, pálmabozók közül egyszerre félelmesen sötétlik elő a régi katedrális fekete sziluettje, benne megbüvölten néz a szem távoli meseországok meglevenedett illúziói felé, a homályban biboruhás öreg kanonokok éneke hallatszik és mesészerű maga a kép, amint a sok fáradt, ősz koponya fölött kis lámpások fénye vetődik az öreg kezekben szorongatott imakönyv lapjaira. A mindent elhírorító sötétségben jöleszen burkolnak be fekete árnyékkal az óriási boltívek, a spanyol gótika remekművei, a távoli kriptá mögött csendes misét mond egy idős pap és előtte elmerült áhitatban térdelnek a katolikus spanyol nők, földig érő fekete csipkefátyolban. A

katedrális oldalfolyosóin diszkrét árnyak tűnnek el a nagy, ódon kapuk lebegő függőnyei között, középkori levegő árad ki minden ajtón és ez a titokzatos, fojtott légkör kísér tovább a szűk utcákon, egészen az egykori Generalidad de Cataluna oszlopos vesztibüljéig. Itt újra napsugár és vidámság ragyog a narancs-udvar bühájós zöld lugasai fölött, különös, bizarr kariatidok, furcsa alakú régi gót szörnyek merednek fent az ég felé, a márványköveket minden színváltozatban csillognak a forró nap hevében s a közéjük ékelt kis narancsfák a Dél varázsával koronázzák be ezt az eszményien nyugodt, békés kis szigetet: a barcelonai narancsudvar a városnak egyik legszebb ékszer.

Kínos termek táruznak fel ezután, az egykor önálló Cataloniai nemzeti ülésterme, ahol a kazettás mennyezetet súlyos arany, vagyontérő himzések díszítik a mesés bársonyfüggönyöket, szédítő perspektívában nyílnak meg a hosszú fekete és zöld márványfolyosók. Hihetetlen szépségű gobelinek vonják be a fogadótermeket, tiszta ó-spanyol stílusú fekete óberfabutorok, faragások csipkézete díszíti a palotát, melynek kupolacsarnoka ismét a freskók és szőnyegek kínosbányája. Az Audiencia palota új trónterme viszont ismét a legeredetibb és legnépszerűbb modern műemlék. Tükörsima fekete márványpadlón az ember önmagát látja visszavetve, a falakon a fekete alaphoz alkalmazkodóan fekete-lila tónusú történelmi freskók néznek vissza ránk, a színhátas több, mint művész. Velazquez országában vagyunk.

A Generalidad épületkomplexumát és a boulevardokat, a Ramblákat a Calle del Fernando köti össze, ez a barcelonai Rue de la Paix, melynek ragyogó üzletei már a modern Barcelonába helyeznek át. A Ramblák, ezek a nagy főutakon a hajdani vásárokok lerombolása helyén épültek és 50-60 m. szélességben förtérijű lettek az egész közlekedésnek. Középen, széles körzón hullámanak a járókelők ezrei, kétoldalt, óriási fák árnyékában, karosszékek szegélyezik a pihe-

nők számára, jobbra és balra nagy chausseeken, megboldítva zsvajban száguldoznak az autók s az itt tipikus ekvipázsok és karmazsinpiros dalmányban, fehér sisakban dirigál a forgalmi rendőr. Egy-egy átkelés a tulsó oldalra Londont juttatja eszünkbe.

Zsufoltak a hotelok és rengeteg idegen nyüzsg az óriási Plaza de Cataluna pálmái alatt, ahova tíz rambla torkollik bele és arányaihoz csak a londoni Trafalgar Square hasonlítható. Innen következik a 12 km. hosszú Calle del Cortes fehér márványpalotáival és nemsokára feltűnik az Eszpozicionhoz vezető hatalmas rotunda, ahol a kiállítás alkalmából egyszerre öt új nagy hotel építettek a szervező erők. Este nagy transparensok világítják meg a feliratokat: Eszpozicion Hotel 1, Eszpozicion Hotel 2, 3, 4 és így már keilő képet nyercünk a világvárosi idegenforgalom lebonyolításáról.

Ha az utas este érkezik és először esti órákban keresi fel a kiállítást, az a legszerencsésebb és legemlékezetesebb benyomása marad egész életére. Vizuális emlékezésében örökre be lesz fotográfva az a felejtetetlen kép, amint a Montjuich hegyén emelkedő Palacio Nacional és az eléje sorakozó pavilonok a hosszú Avenua Marie Christinen először jelennek meg, tündérmesészerűen megvilágítva a sötét éjszakában. Nem is valószínű, szinte elvarázsolt tájakon látszik ez a kép, amint a vakító paloták, a reflektor percekint változó fényében arany, ezüst, vérvörös, lila és zöld színeket öltve emelkednek ki a sötét háttérből. A csodálatos szökőkutak, a vizilépcsők ismét változó színekben csillognak tündökölnek és ragyognak, elkábító szépségben, formájukat minden ötpercben cserélve. Egyszer óriási legyezőalakban bontakozik ki a vérvörös vizsugár, utána villámgyorsan narancsszínű tüzoszlop szökik az ég felé, majd ibolyaszínű kis csoportokban árad széjjel, hogy mint égszínkék folyam hőmplyögjön lefelé a széles lépcsőkön. Tűz és víz, ez a két elem a legszélyesebb emberi ötletet rabszolgája lett és itt, a barcelonai kiállításon látható a technika fejlődése az utolsó 15 év alatt.

A drezdai és brüsszeli kiállítások a háború előtt még nem mutatták fel ezeket a világitási bravurokat, pedig még csak közelmúltban látszanak és a haladás azóta mégis 30-40 évi különbséget mutat fel. A háború megállította a világkiállításokat, ezalatt fejlődött ki a repülés, a gépek, a közlekedési eszközök tökéletesedése, a villamosság és fizika produktumai és mindezek öntudatosan jelentkeznek most Barcelonában. A pavilonok kolosszálisak, megvan bennük minden, amit emberi agy kitermelhet, amit a connaisseur izlése megkíván; a textil, a masinák, az építészet, a grafika és az összes iparművészetek terén mindennek a non plus ultrája táru elénk.

És mégis mindez magától értetődő. Ennek így kell lennie. Mai világkiállításokat ilyen arányokban kell rendeznie. Ma, mikor oly csodálatos gazdagságban tüntet egy londoni utca kirakatsorozata, oly luxus uralkodik a berlini Kurfürstendamm autózleteiben és annyira művészi bibelot kerül széjjel Párisból az egész világra, akkor a barcelonai kiállításon tényleg kellett is kielégíteni a minden téren kifejlődött izlést. Relative tehát háromszoros nivót képvisel Barcelona az eddigi nemzetközi kiállítások után.

Nem ez adja meg varázsát. Nem a felhalmozott anyagok gazdagsága, nem Japán külön hatalmas palotája és a helyszínen is folyton pingáló sárgaképi piktoral, nem is a franciák óriási textil-pavillonja és a német gépszörnyetegok, a mozipaloták, hangversenytermek, a fényképszet csodái, a Palacio Nacional spanyol muzeuma és a skandináv államok kiemelkedő gyűjteményei, hanem a fekvés és elhelyezés, ez karakterizálja és teszi felejtetelenné Barcelona város kiállítását. Az eszme, a térben való elhelyezés volt szerencsés, itt volt az artisztikum és itt látszik meg a latin vér és teremtő tehetség. Ha Barcelonának nem lett volna meg ez a grandiózus parkja, ha nem trónolta a Montjuich hegye oly büszkén a város fölött és nem ide helyezték volna el a kiállítást, az összenyomás féltétrek zsugorodott volna össze. Meg lett volna bizonytalanság az elismerés az emberi elme messziről idehordott produktumaiért, megcsodálták volna épüget azt a rengeteg technikai és művészi újítást, amit az anno dazumal Brüsszelben félve megbámult egyetlen kiállított aeroplán óta olyan tömegekben termelt egész Európa, mégis mindezt lelkiismeretesen megtekintve, a memória összes rekeszeiben gondosan elraktározva, az idők folyamán lassankint elhomályosodott volna szépen minden.

Bikaviadal? Barcelonában ez is hozzátartozik a látványokhoz. 15.000 ember fér be az óriási arénába, ahol minden vasárnap hat bikát izgatnak és kineznek halálra a szépen kikent és kifent piccedorok, banderillerok és torreadorok. Vörös posztójuktól izgal

bika és a 15.000 ember egy sikerült dőfés után frentikus tapssal örjög, üvölt, visít, plisszeg és bravózik, a publikum hangulata szerint. A tömegpsychologia sehol sem oly tanulságos, mint ilyen helyen, folyik a vér és a csipkékendős spanyol nők unottan legyezgetik magukat, a férfiak tombolnak, reng az arca, az elragadtatás legfőbb jeleként a hidalgó lekupja idegen szomszédja fejéről a kalapot és a torreador felé hajítja. Jól esik elhagyni az arénát és felmenni a gyönyörű Paseo de Gracián a Tibidabo hegyére, ahol világitó-

torony, hotelek, parkok, vendéglők és felséges kilátás néz a város felé. Este van már, szól a zene, összefogózkodó csoportok táncolnak és vidágnak a muzsika ütöme. Vidám a város, vidám a spanyol néplék, a távolban magaslik a Montserrat, a szembenálló Montjuich reflektorai is kigyulladnak és elárasztják fényükkel az egész kiállítás területét, a vendéglők zsúfoltak, folyik a pezsgő, a Tibidabo mulatóhelyein: itt mulat, tombol és él igazán Barcelona.

Castano Kőszeghy Marianno.

A párisi autókiállítás

Páris, október hó.

A nyaralásból hazatért Párisnak két eseménye van: az egyik a longchamps-i lóverseny, ez inkább társadalmi vonatkozású és a »felső tízezrek« találkozása, a különböző tengeri fürdőkben eltöltött nyári hónapok után, a másik pedig az »Exposition Internationale de l'Automobil, du Cycle et des Sports« közismertebb nevén a »Salon de l'Automobile«.

A francia autómobilipar — amely az Egyesült-Államok és Anglia után — harmadik helyen áll a világpiacra és egyrészt 380.000 embernek ad kenyeret, másrészt adókban évi hárommilliárd frankot hajt az államnak, a francia kereskedelem igen fontos pillérévé fejlődött. Ezt juttatja kifejezésre az a körülmény, hogy a »Salon«-t maga a Főztársaság elnöke nyitja meg a legünnepélyesebb külsőségek között.

»Csak francia kocsi vásároljunk!« jeligével indult meg és tart a reklám, amelynek hathatós alátámasztása a Citroen és Peugeot gyárak között kitört harc. Mindkét gyár a »kis kocsi« típusát dobja a piacra és olcsó árúval, valamint könnyű részletfizetési feltételeivel (házi 500 frank) ugyiszólván mindenki részére beszerezhetővé teszi a gépkocsit.

Citroen már a tavasszal érezte, hogy erős versenytársa akad és Párist, valamint Franciaországot valószínűleg behalózza eladási fiókjával. Hirdetése szerint ötezerrel több fiókja és képviselője van. A kis négykerekű luxus-torpedó árát 22.000 francra mérsékelte. Peugeotk azonban meglepetést szereztek a Citroennek. Új »201«-es hat lóerős kocsijuk teljesen felszerelve 2000 frankkal olcsóbb a Citroen-nél, a négylőerős típus pedig már 16.000 frankért is kapható. Citroen minden vevőnek az első megtett 500 kilométer után ingyenes generális szerkezeti átvizsgálást biztosít. Peugeot kijelenti, hogy az első megtett 500 kilométer után a motort kftisztítja, új olajjal tölti meg s további 1000 kilométer után az egész szerkezet mérnökeivel vizsgálattja meg. Mindezt díjtalanul. Citroen száz vadonatúj kocsit állított a kiállítás tartamára a Champs-Élysées-en a közönség ingyenes rendelkezésére kipróbálás céljából.

Lehetetlen a 110 kiállító gyár összes kocsijait elbírálni, csak azt kell megjegyezni, hogy korszalkalkotó újítás nem történt az autómobilgyártás terén az utóbbi időkben. Az egyetlen feltűnő dolog a hengerek számainak szaporítása. A legtöbb gyár áttért a hathengeres kocsik gyártására.

A kiállítás elrendezése egyébként minden tekintetben kifogástalan. Minden kocsi megközelíthető és a közönség a kocsikat minden oldalról (sok kocsi tükörfölületlen áll) megnézheti, megtapogathatja és bele is ülhet, ha akar. A laikus közönséget természetesen a korszerűségi kiállított motorok és kocsik érdeklik a

legjobban. Itt Peugeot szerepel a legügyesebben alvázával és motorjával, amelyeknek minden egyes része színes szalagokkal van egy magyarázó táblával összekötve. A Horch-gyár viszont keresztmetszetű motorját működésben mutatja be. A Hupmobile attrakciója egy skarlátpirosba öltöztetett két méter magas portás, aki a szízezer látogató közül is messzire kimagaslik.

A kiállító gyárak közül 57 francia, 29 amerikai, 9 német, 6 olasz, 4 angol, 3 belga, 1 osztrák (Steyr) és 1 csehszlovákiai (Tatra) gyártmány szerepel. A nagy Ford szerényen húzódik meg a »mögöttes részeken« és nem avatkozik a testvérharcba.

A szalon legérdekesebb része azonban az emeleten elhelyezett »alkatrész«- és »felszerelés«-kiállítás.

Genève-Vernier (Suisse: Schweiz)
Penzionátus: „Bel Ebat“
 Fia' al uri leányok részére.
 Gyönyörű, egészséges felvétel. Francia nyelv tökéletes oktatása. Sportalkalmak. Kitűnő berendezés és ellátás. Szigorú felügyelet. Prospektus a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában

Dr. HECHT SZANATÓRIUMOK
SEMM RING Palace-Sanatorium Dr. Hecht 1000 m.
 Semmering-Sanatorium Dr. Hecht (1000 m. elmt. Yvéses) 800 m. — Preston Dr. Hecht 1000 m.

LAUSANNE-PORT DE PULLY
LYCEE JACCARD ALAPITVA 1900-ban
 Internátus 10-18 éves fiúk részére. E. Ökésítés minden vizsára. Gondos felügyelet. Sportok. Adatika. Testápolás. Szünidei kurzusok: francia nyelvoktatás, sportolásra és hegylutakra. Július 16-tól s. szeptember 15-ig.

Dr. SEIDL
GYÓGYPENZIO
(KURHAUS) CRIKVENICA
 Tengeri-fürdő és téli klimatikus gyógyhely
 Elsőrangú intézet. Üdülőknek, lábadozóknak nap-, lég- és fekvőkurák egész éven át. Teljes ellátás 75—90 dinár. Prospektus kívánatra

amelynek technikai egyhangúságát a pneumatikgyárak ötletes és mulatságos reklámjai szakították meg. Nincs a motornak az a szírija, az alvázának az a porcikája, a karosszériának olyan része, melynek előállításával Franciaországban legalább tíz-füzénöt speciális gyár ne foglalkozna. A hátsó számtáblának a hűtőgép és a hűtőzáró figurái, a gyújtószerkezeteké és önindítókéi a lőkháritókig és a belső berendezésére, mindenre-mindenre külön speciális gyárak vannak. És a legimponánsabb. Önkéntelenül is felvetődik a gondolat, hogyha mindaz külön-külön kapható, akkor mit csinálnak tulajdonképpen az autómobil gyárak?

Csak természetes, hogy a hatalmas csarnokban kitűnő (és drága) cukrászda, bár és kávéház áll a közönség rendelkezésére. Igen érdekes továbbá a kiállítás telefonközpontja is, ahol tízenkét telefonkezelő egy üvegfallal elkerített helyen a közönség által megfigyelhető módon bonyolítja le a kiállítás távbeszélő forgalmát.

Az emeletekről a százezernyi nyüzsgő tömegre tekinteni feledhetetlen látványt nyújt. Az egyik gyár kocsija körül például olyan nagy a tolongás, hogy az előadással megbízott alkalmazottakat magas rudra akasztott számlapokkal értesítik, hogy melyik kocsihoz kéri őket az érdeklődő. Az alkonyat beálltával fényes nappali világítás. A Grand-Palais homlokzata vörös neo-fényben uszik és a kiállítás előtt ameddig a szem ellát, négyes sorokban várakoznak az autómobilok. Franciaországban a statisztika szerint minden 47 emberre egy autó jut. Hozzávetőleg tehát 2000 autómobil vár kint gazdájára. Az autómobil kiállítás nemzetközi jellegre való tekintettel a város esténként a Concorde-teret, Madeleine-templomot stb. reflektorokkal világítja meg, ezzel is felhívja a figyelmet a francia par ünnepekre.

A rendőrség ezalatt a fejtűt a közlekedés zavartalanágának megoldásán, amelyre eddig nem talált módot. A párisi utak és utcák annakideig nem 300.000 autómobil közlekedésére épültek. Az utstetek elég szélesek bár a többi város utcáihoz képest, ha a Citroen és a Peugeot vállelve még fokozzák a forgalomban lévő kocsik számát, egy szép napon csöddt mond a rendőrség minden szépen kigondolt rendelelet. De segíteni senki sem tud, bár az újságok naponta a legfanasztikusabb terveket közlik le a közlekedés megoldására. Mert mi haszna az olcsó és jó kis kocsinak, ha nem lehet a városban használni? Ha így fokozódik a forgalom, a közlekedésnek Párisban egy gyors és biztos módja marad: a régen bevált »Lassan járj... tovább érsz!«... gyalogjárás, ami még a felkínált részletfizetési kedvezményenél is olcsóbb közlekedési lehetőség.

Az idei szezon Pótyénben. Az idei főszezonban 23.374 fűrdővendég tartózkodott Pótyénben, vagyis majdnem 2000-rel több, mint az elmúlt esztendőben. A fűrdővendégek 40%-a külföldi volt. A fűrdő látogatottsága ugyiszólván most is olyan nagy, mint a főszezonban, aminek oka az, hogy az ezévi, rendkívül enyhe őszi klíma az amugy is védett Vág-völgyben a tartózkodást rendkívül kellemessé teszi. A fűrdő összes osztályai nyitva vannak. Az iszapfűrdőkkel egybekötött gyógytermek, amelyeknek fűtése közvetlenül a melegvízforrásokból történik, a legkényelmesebb őszi és téli tartózkodást nyújtják a pótyéni vendégeknek.

INTERNÁTUSOK ÉS TANINTÉZETEK

MORGES LAUSANNE MELLETT
 Institut Juillerat
 7—16 éves fiúk részére.
 Nyáron gyönyörű tókvéssel a genfi tónál. Télen Chateau d'Oexban. Tanítás. Nyelvek. Sport. Leikiismeretes nevelés. Prospektust készséggel küld a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala.

LUGANO A legelőkelőbb és legnagyobb délsvájci intézet
„CASTELLO BIANCO“
 Dél Svájc, ideális klíma
 francia leánynevelő intézet

LUGANO CASTAGNOLA
 Modern, gyönyörű ház, folyóvíz minden szobában.
Francia társalgási nyelv
 Alapítva 1907. Államilag engedélyezve.

Tökéletes kiképzés a francia, angol és olasz nyelvben. Tudományos felolvasások. Kereskedelmi szakoktatás. Zene. Olasz ének és művészet. Festés, iparművészet, kézimunka. Háztartási asztalfolyam. Testkultúra, Sport. Táv-, lég- és napfürdők. Strandfürdő. A nyáron át a Magas Alpokban. Vizsgázott tanterv. Kívánatra a nyelv- és különböző szakokról diploma. Elkészítés érettségire. Számos elismerés. Előkelő magyar referenciák. Feltétel bármikor.

YVERDON (LAUSANNE MELLETT)
 LE MANOIR
 LEANYPENZIONÁTUS
 Alapos, elsőrendű kiképzés a francia és egy b. mod. rn nyelven b. n. Háztart. oktatás. Kereskedelmi szakoktatás, zene, praktika és művészi munkák, diplomás tanítónők. Családfia: élet, isz endű ellátás, nagy park, fürdő: a tavon, kitűnő alkalom nyári üdülésre. Legjobb referenciák: 1906-tól.
 Igazgató: GAYDON-CHOLLY urnó. 7684

„La Semeuse“
„Lausanne Prilly“
 Penzionátus és háztartási iskola
 A francia és idegen nyelvek alapos megtanulása. Kéz- és művészi munkák, festés, zene, háztartási és főzőiskola. Nyári- és téli sportok. Saját tennispályák. Referenciák.

„MON SOUHAIT“ Penzió
 MORGES-LAUSANNE
 Gyönyörű fekvéssel a genfi tó partján. Hatalmas, árnyas kert. Tennispályák. Francia, német, angol nyelvoktatás. Iskolai tantárgyak. Zene, sport, kirándulások. Teljes kényelem.

Bern. Elsőrangú Leánynevelő-Intézet, Eifenau
 Általános oktatás. Nyelvek. Művészetek. Kereskedelmi szakok. Háztartási. Sport. Gyönyörű napos fekvés. Saját hegyi otthon Grindelwaldban a nyár alatt és a téli sportok idejére.
 Igazgató és tulajdonos: Dr. Fischer-Chavallier és neje
 Prospektusok a kiadóhivatalban
Kurhausendihof 4343
HOFGASTEIN Legkorszerűbben berendezve. Egészséges fekvés. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak.

TÖCHTERHEIM SEGEBARTH
 Svájci leánynevelő intézet
 Bad Reichenhall (Bajor Alpok)
 Saját villa, nagy nyönyörű gyümölcsöskertben. Leikiismeretes oktatás. Nyelvek, iskolai tantárgyak, zene, sport, társadalmi, társadalmi kiképzés, háztartás. Kívánatra prospektusok és referenciák. Vezetők: 530)

J. Segebarth és Dr. Ruth Segebarth
GARMISCH-PARTENKIRCHEN
 Bajor Alpok — 800 méter a tenger szino felett
„CONSTANZE“
LEANYNEVELŐ-INTÉZET
 Leikiismeretes kiképzés a háztartási minden ágában. Tudományos továbbképzés. Nyelvek, zene, sport, testedzés. Előkelő, családias ház. Kert. Központi fűtés. Kitűnő ellátás. Referenciák. Prospektus a kiadóhivatalban

Lausanne
 Intézet fiatal leányok számára. — Avenue des Alpes 25. A francia, angol és német nyelv beható tanulmánya. Sportok. — Legjobb referenciák. **B. de Gies**
LAUSANNE
MANOIR-SIGNAL
 Institut DE WERRA
 Penzionátus fiatal lányok részére. Háztartási iskola. Modern nyelvek. Nyári-téli sportok. Legjobb referenciák. Igazgató: Mme DE WERRA. Prospektus a kiadóhivatalba. 0240

Molnár & Moser-
féle világhírű**Eau de Cologne-**Russe
Chipre
L'origanminden gyógytárban, drogériában és illatszertárban
kapható. Főlerakat: **Herezl-drogéria, Subotica**

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

Léhamvadt a tűz, hűvös szelet hozott a korányári éjféli, nedves párázatot lehelt a föld és koránkelt szunyogok rajban támadtak a Duna felől, de a társaság nem mozdult, mozdulatlanul ülv hallgatta Ferkót. Még a máskor bőbeszédű pápa se szólott közbe, még a vén Szremác Márkó se mondta, hogy gyerekkorában hallott már ilyesmit. Nehéz szóval, magábojított indulattal kérdezte végre Risztics:

— Hát most mi lesz?

— Most az lesz, hogy Mohamed magának követeli Szerbiát, mert az igazi fejedelmet ő tartja a maga udvarában, de a pápa is kitalálta valahogy, hogy most már neki van jussa az országára...

— Hát Mátyás?

— Mátyás talán Tomasevicset akarná, hogy egy királya legyen Szerbiának meg Boszniának, de még nem tudom, hogy mi lesz, mert az urak nem akarják, hogy beleleegyedjék. Azt mondják, fiatal még erre...

Megint csend lett, lassan, elgondolkodva emésztették a hallottakat. A fiatalok nem mertek, az öregek nem bírtak szót ejteni. Végre is, Péro mondta ki a véleményét:

— Új szita a gazdád, szögön tartják, hogy ne kopjék.

Főlkelt, minden szó nélkül az eresz alá ment és hanyatt feküdt a lócán.

Szédledezett a társaság, a háziak is elfeküdtek, mindenki a maga helyén, Ferkó egyedül maradt a zsarátnok mellett. Homályosan érezte ezeknek az embereknek az igazát, a fájdalomuk jogát, csak azt nem értette át, miért éreztették vele a sértődésüket, a reményvesztettség keserűségét? Az egyik nyárral lassan piszkálhatta az egyre vastagabbszürkén terpeszkedő hamut a paraszak fölött. Ragyogtak a csillagok, távolból áldomalt dudolt a füzek alatt a lassan hőmpolygó folyam, amelynek tisztán csillogó habjai nem is sejtik, arra alább mennyi vért és mennyi könyvet ömleszt majd beléjük a csunya földi féreg, a folyton marakodó ember.

Nem, a vizek erre nem gondoltak, azt hitték, több már nem lehet, mint amennyit a svábok földjéről magukban hőmpolygetnek, mint amennyit a Vág, a Garam, az Ipoly minden órán lehoz ott fentről, ahol Giskráék ölik rakásra, halomba jámbor tót testvéreiket.

Barna szürét a feje alá gyurta, lefeküdt ő is a csendes harmatozó fűbe.

*

Alig derengett, mikor Uros megnyikor gatta a kutyámat, a lovat itatta. Ferkó talpra ugrott, de akkorára a gazda is felneszelt a lócán.

— Jó reggelt csika Péro, hogy aludtál?

— Nem aludtam testvér, vagy csak nagyon keveset.

— Hát?

— Kergettem az álmat.

9.

Arattak. Nehány nap híján itt volt már Péter-Pál, de különösen a halványszöke árpavetés olyan érett volt, zizegős és kipattanó szemü, hogy bizony le kellett akasztani a kaszát és kiélesíteni a sarlót, vágni kellett az életet. A Risztics család erre az időre egészen szigetlakó lett, a lovakat, teheneket is átkompozták, csak az ajtó előtt keresztbe fektetett seprő őrizte a házat.

Vidám volt ilyenkor a szigeti élet, akármilyen kemény volt a nappali munka. Itt is, amott is jóbarátok vagy jó szomszédok vágták a rendet, rakták a kényét, este azután összegyűltek valamelyik szabad térségen közös tűz körül. guzlica került elő vagy duda, és amíg az öregebbiek csendesen beszélgettek, a fiatalság egyre szilajabb, szélesebben és szélesebben forgó kólóban ka-

paszkodott össze. Sokáig persze nem tarthatott se a tánc, se a beszélgetés, mert pitymallatkor megint csak oda kellett állni a táblába, akinek még maradt lábón is.

Riszticsék úgy számítottak, hogy hárman két nap alatt levágnák, összerakják, de bizony három nap alatt se lettek készen, még mindig maradt egy jókora szögelet, annyira megdőlt a vetés, hogy jobbra csak sarlóval lehetett dolgozni.

Éppen ennek a harmadik napnak az estéjén azt mondja Szremác Gyuró, a Márkó bácsi kisebbik unokája:

— Akinek üzenni valója van a városba, szóljon, mert jókor reggel átmegegyek.

— Most, a legnagyobb munkában?

— Hát már nem bírom tovább, be kell vinnem azt a gyertyát szent Demeternek, mert addig le nem mulik rólam a gonosz.

— Miféle gonosz?

— A rossz ördög, aki, ahogy elalszom este, kantárt vet a fejemre, hámot rak a mellemre, oldalra, egész éjjel huzatja velem a nehéz szerkerét, amelyiken a lelkeket szállítja a pokolba.

— Álom ez, hallod-e.

— Hát ha álom, akkor nem tudom, miért vagyok reggel fáradtabb meg izzadtabb, mint amikor egésznap munká után este lefekszem.

Közbeszólt egy öregasszony, mert ilyenkor szabad igazán a szavuk.

— Hát én azt mondom, hogy más annak az orvossága... Hiszen az a gyertya nem árt, ám-bátor inkább csak magtalanság ellen való a szent Demeter közbenjárása, azt is inkább asszonyok szokták keresni, de hát azért nem árt, ha már egyszer fölfogadtad, vidd el, nehogy megharagudjék a szent. De a te bajodra más az ír.

— Mondja már Anica néni!?

— Hát fiam, mielőtt elalszol, de éppen egy perccel mielőtt elalszol, háromszor vess keresztet. Egyszer rendesen, azután csak a homlokodra, utoljára csak a melledre, a hátadra meg köss egy kis zacskóban szentelt pemétfüvirágot. Ettől elijed az ördög, én mondom.

— Köszönöm a tanácsot, meg is fogadom, de azért reggel mégis átmegegyek. Pemétfüvet is keresni kéne.

— Hát azt ne sokat keresgélj, eredj el a mi házunkhoz, a kiskert sarkában terem elég. De ha még nem virágozik, szólj a menyemnek, adjon a tavalyiból. Az még jobb is lesz, mert nem a mi pópánk, hanem a vándorkalugyer szentelte meg. Ott van egy kis zacskóban, egy kék meg fehér zacskóban, az ikon mellett felakasztva. Faszögön. Mert a vasszög elveszi az erejét.

— Én se kaszállok holnap, mondja Périn Nánád, rossz jelet kaptam.

— No?

— No?

— Egészen estefelé egy öklömnyi varazsbéka ugrott át a kaszámon, mind elvette az élet egyszerűbe —

— Rossz jel...

— Az a legrosszabb, hogy hiába fenné utána az ember a kaszát, annál életlenebb lesz, amíg szakasztott annak a békának a hájával meg nem keni.

— Biz ez úgy van, bólogattak az emberek. Hát hol a béka?

— Elbujt a földbe, kerestem mindenfelé, de nincs. Hát ez a baj.

Varázslatok, lelkek, jó és rossz szellemek kerültek szóba, mindenki tudott valamit, mindenki mást tudott és mindenki hitt abban, amit ő tudott, de abban is, amit a másik mondott.

(Folytatás következik.)

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika

(Deutsche Keramik)

Kosmajška 7 Beograđ Telefon 31-82

Meissen Hardmuth, Čeh és Zsolnay
fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meissen és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskandallók és takaréktűzhelyek (Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

Köszönetnyilvánítás

Barátaimnak, ismerőseimnek és mindazoknak, akik felejthetetlen drága halottunk, néhai

**Piszárevics Milorádné
szül. Kovács Gizella**

temetésén megjelentek és ezzel mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hálas köszönetet mondunk.

Az idő rövidsége miatt a gyászjelentések nem készülhettek el idejében és így nem tudtuk összes barátainkat a gyászsesetről értesíteni, amiért elnézést kérünk.

Novisad, 1929. október 24.

A gyászoló család

Lóárverés**Lelbach Gyula****zobnaticai ménésében**

november 3-án délelőtt 9 órakor önkéntes árverés útján eladásra kerülnek angol telivér, angol félvér és amerikai ügető fedezőmének, anyakancák, versenylovak és különböző nemű és kóru csikók.

Megkeresésre katalógust küld a ménésintézőség.

Posta- és gyorsvonat: Bačka Topola.

Személyvonat: Vojničevo. 12463

Van szerencsénk igen tisztelt vevőink tudomására hozni, hogy a *Manojlovičeva ulicai Ruff-palotában*

kiállítási üzletet

nyitottunk, ahol Fiat-kocsik és azok összes alkatrészei, valamint autógummik, felszerelési tárgyak, accumulatorok állandóan nagy mennyiségben raktáron vannak. Műhelyeink a volt helyiségekben Skadarska ulica 7. maradnak.

Automobilgia Garage

Borošić i Drug

Telefon 151.

12507

WEITZENFELD**i DRUG SUBOTICA**

INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsineg, ponyva, gazdasági kötélárak, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!**Ne vegyen tűzifát,**kocszot és szenet addig, **Vujkovics J. és Társa cégtől**
amíg nem kér ajánlatot **Jukičeva ul. 41**
Telefon 6-69

UPRAVA DRŽAVNE BOLNICE u SARAJEVU

Oglas

Upravi Državne Bolnice u Sarajevu potreban je izučen kuvar ili kuvarica, koji se razumiju u racionalno vodjenje kuhinjskog rada. Prednost imaju oni, koji su do sada bili zaposleni u velikim bolnicama ili sličnim institucijama. Pismene molbe sa potrebnim dokumentima i uslovima dostaviti istoj bolnici do 15. novembra o. g. Iz kancelarije ekonomata državne bolnice u Sarajevu br. 8227 od 22. oktobra 1929 god. 12624

SUBOTIČKA CHEVRA KADIŠA

Értesítés

Van szerencsénk értesíteni igen tisztelt hitsorsosainkat, hogy f. hó 27-én megtartandó Szimbáthi Tóra ünnepén az Istentisztelet d. e. 9 órákor kezdődik. Subotica, 1929. október 24.

Szubotical Izr. Szentegylet elöljárósága.

12600

Postovanim potrošačima ovime stavljamo do znanja, da 27. OKTOBRA od 1—13 SATI neće biti struje u ulicama: Boška Vujića, Ivana Antunovića, Željeznička, Paje Dobanovackog, Karadžićeva, Knez Mihajla, Pančevačka i General Milojevića.

A villanyáramszolgáltatás F. HÓ 27-ÉN, VASÁRNAP, sürgős hálózati javítási munkák miatt d. e. 7 órától 13 óráig a Boska Vujića, Ivana Antunovića, Zseljeznicska, Paja Dobanovacki, Karadzicseva, Pančevacska és General Milojevics utcákban szünetel. 12627

Figyelem!

1929—30. szezónra!

Közismert szőlőtőkék és gyümölcspalánták árjegyzéke szerb-horvát-német és magyar nyelven megjelent.

Érdekelteknek rendkívül fontos!

Ingyenes szétküldés!

Sarić János, Petrovaradin-Majur okl. gazdász szőlő- és gyümölcstermesztésben

Az állam legnagyobb szőlőtoke-lerakata!

Vállalom ártézi, Northon-, mű- és közkutak furását

tűzőtősi, kertészi és langyos, valamint gőzkazánok táplálására és motorok hűtésére alkalmas lágy (vizkimentes) víz kifűtésére. Régi kutakat felfrissíték. Szivattyukat garancia mellett javítok.

Rápóti Lajos, Noviszád Darányi tép 123

Levélbeli megkeresésekre uty helyben, mint vidéken személyesen fizetem latteletem 123

KORONABÓNOKAT

a lemagasabb áron, minden mennyiségben vásárol RÁDÓ REKLÁM, SUBOTICA, PAŠIČEVA 7

ÁLLATAINAK

hiását, erősíti a lapotát, csontképződését fokozza, a betegségekkel szemben ellenállóvá teszi, ha naponta 1 kanál

MAGDOLNA állati táplisztelet kever az abrakba Csak lepőmből, eredeti kis zsírtartalommal és olajmentes — Minden zsák használati utasítást és adagoló táblát tartalmaz. Állati vési fűgyógyes!

MAGDOLNA állati tápszeripar Szubotica, Mariborska 7 12324

Világítson jobban!

A jó kedv formása a jó világítás! A belülről-matirozott égők egy nagy újdonság.

Rendeljen elektro-szakembert!

Csak a jó áru olcsó!

Elsőrendű minőség, szolid, tisztességes kiszolgálás, olcsó és szabott árak

Ruhaselymek, mindenféle nőiszövetek, ruháknak és köpenyeknek
Férfiszövetek, különféle vásznak, garnitúrák, bársonyok és plüsek legnagyobb választékban 12312

LETIĆ és MISIĆ A „Kék csillaghoz“ címzett divatruházában NOVISAD, Kr. Aleksandra ul. 4, Városháza mellett

„SEXURSAN“
FÉRFIAK RÉSZÉRE

a legjobb
SEXUALIS
THERAPEUTIKUM
huzamosabb hatással
Ismeretét
M. U. Dr. GOERTSCH
nyomán kívánatra ingyen küld
Apotheka „Zur hl. Dreifaltigkeit“ Wien, VI., Gumpendorferstrasse 30

Téli csemegezőlő

nagyban és kicsinyben, mindennemű fűszer- és csemegeáru jutányosan kapható
Kovács és Gelányinál
Subotica, Labor-palota
Tel. 8-15

Világos akác-méz

legolcsóbban ajánl
„NEBOJŠA“
NOVISAD

Elvem: kis haszon, nagy forgalom!

Cukor

legolcsóbb napi árban 1 kg. Din.

Nyers kávé I-a 38

Pörkölt „ „ 48

Kávé, saját őrsűi

garantált tiszta „ „ 52

Kávépótlék „ „ 17

Knep-kávé „ „ 15

Kakao, hollandi „ „ 32

Finom rizs „ „ 8

és egyéb fűszer-, gyarmat- és csemegeáru legolcsóbban beszerezhető

Kurteš Miloš-nál

Subotica

Muzika škola

Tel. 4-83 1185

Hirdetéseket

Sentán a Bácsmezei Napló részére

Molnár Sz. Vince

könyvtáros-edése veszt fel.

Ha már mindent megpróbált

és semmi sem használ, ugye legyen egy üveg valódi

OROSZLÁN

„menthol sósborszeszt

A valódi mentholos „Oroszlán“ sósborszeszt a csu, köszvény, reumát, szagatást, főfájást megszünteti, idegeit felfrissíti.

MINDEN HÁZBAN NÉLKÜLÖZHETETLEN

Kérje azonnal

nagy őszi és téli árjegyzékünket, amelyben rendkívül olcsó ár mellett talál cipőt, ruhát, téli ruhát és minden más ruházati cikket

An'e Savni: s étküldési nagyáruháza Škofja Loka (Szlovénia) 11910

— Mester! Mester! Hát nem indít meg könyörgésem?

— Nem! Mert szombaton, e hó 26-án este disznótóros vacsora

keretében fel lesz lel transzirozva a Hirt Pali bácsi vendéglőben, hol jó bor és cigányzene mellett fognak elfogyasztani!

LIFKA-MOZI

Vasárnap utóljára

az általános sikert aratott világvárosi műsor!

A falu szégyene

Szovjet film

Szabotica ünnepe 1929. október 13.-án

Helyszínen készítette Lifka Sándor

Kalocsni gyártás

Délamerikai kincseletek, Berlinben és Helsingforsban készült felvételek

HÁZASSÁG

Tiszamenti forgalmas városban élő, 24 éves, elsőrendű üzlettel rendelkező kereskedő, óriási elfoglaltsága miatt ezúton keresi szolid, házias leány ismeretséget, kivel házasságra lépne. Megfelelő hozomány szükséges. Leveleket »Bolgog élet« jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 12646

Intelligens, komoly, önhibáján kívül elvált, jelenleg hivatalnok, 30 éves, kisebb hozománnyal férjhezmenne jólelkű uriemberhez. Ajánlatokat »Korrek« jellegre a noviszadi kiadóba kérek. 12573

Fiatal gyárigazgató, világógnél, biztos, szép pozícióban, nősülni óhajt. Megfelelő ismeretség hiányában ezúton kéri intelligens, fess, háziasan nevelt, szolid izraelita urileányok hozzátartozóit, közöljék címüket a kiadóhivatal útján »Hozomány mollekés 32« jellegre. Abszolút diszkréció garantálva. 12580

Szerény, fiatal, elegáns, uri, képzett, keresztény leányomnak megfelelő házastársat keresek. Hozományul legalább 150.000 dinár értékű városi házat adok, butort, kelengyét. Fényképes, személyi adatokkal ellátott leveleket »Szemünk fénye« jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 12533

FOGLALKOZÁS

Önálló érettségizett kereskedő, nagy gyakorlatú állást keres. Szíves megihívásokat »Diszponensképes 89« jellegre a kiadóba kér.

Középkorú özvegyasszony, jobb háznál főzést vállalná. Cim a kiadóban.

20%-os koronabónok eladását és vételét legelőnyösebben közvetítjük Subotica Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parknál szemben.) 12656

Fiatal rövidírásgépet keresünk azonnali belépésre. Kerschner és Herzl, Stanišić, Bácska. 12635

Intelligens fiatal uriaszony hávezetónői állást keres csak előkelő urnál. Leveleket »Sreća« jellegre a kiadóba kérek. 12637

Férfiszakács kerestetik. — Korhecz szalámigyar. 12622

Képviseletet és ügybököt keresünk azonnali a topli-csi természetes ásványvíz eladására. »Tiloks«-vállalat, Beograd, Frankopanova 29.

Prémiosert keresünk, aki strang-cserép és préstéglai előállításában szakmérireltel és nagy gyakorlattal rendelkezik. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével a kiadóhivatal továbbítja. 12643

Fűszer- és csemegekereskedőket látogató ügynökök, kollektív nélküli cikk terjesztésére kerestünk. — Ajánlatok: Radio Reklam, Subotica, küldendők. 12526

Házvezetónői állást keresek csakis Beogradban. Ajánlatokat »Bosanka« jellegre a kiadóba kérek. 12589

Az állam új elnövezése alkalmából gumibélyegzőket és pecsétnyomókat saját műhelyében legolcsóbban készít. — Mayerhof optikus Szabotica — V. Bečevci

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 25 lánca tanyával Bácska Topolától 3 kilométerre. Dövebbet Wilhelm könyvkereskedésben, Bácska Topolán. 12618

Modern hálószoba, csontszínű, alig használt, továbbá, szőnyegek, csillár, képek, olcsón eladók. Cim a kiadóban.

123 ho'd legprimább föld, könnyű fekete humusz, Szárcsától 4 kilométerre, kőszobás tanyával, 28 ló részére férőhellyel, eladó 3 évi törlesztésre is. Erdőkölődök forduljanak idős Petrovics Sztelánhoz, Szárcsa. 12632

A Bačko-petrovocei földeken, a községközpontjában levő sarkházvendéglő nyári kerttel, 10 szobával, fűszer, istálló és más melléképítményekkel, továbbá nagy üzlethelyiséggel, 800 négyzetméterrel, a mellette ujonnan épített lakóházzal eladó. Dövebbet ugyanott Adler Simonnál. 12634

Korcsma házzal és berendezéssel eladó vagy kiadó Szentán a Hires-soron. — Azonnal átvehető. Sinkovics Mihály. 12584

Fűszerüzletberendezés, kisebb üzletnek, olcsón eladó. Huth Gáspár, Bajmok 12592

Jókarban levő szalgafűrészeladó. Megtekinthető Csamprág fakereskedőnél. 12602

Minden mennyiségű cukor-rópat a legmagasabb áron azonnali szállítással készpénzfizetés ellenében veszek. Karlo Reš, Szombor, Zeljeznicka ulica. 12630

Eladó körfűrészes favigógép 4 HP benzinnel, nagy szeszakavágó, majdnem új, négylyukú Hofherr kukoricamorzóoló. Jónás István, Bács. 12628

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapon és szombatkor nem számít. Legnagyobb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívott jellegű leveleket továbbítunk. Kérleképpen a hirdetésben feltüntetni kell a címet.

Nagy választék
Őszi és Téli
Olcsó árak

Női kalapujdonságok

Elsőrendű minőség
Egyes modellek
Brača M. Vitanovičnál
Sokolka ul. 4

Charmolain Faille

paplanselyem a legújabb,
amellyel minőségileg a legjobb!

Szélessége 150 cm.
Ára 340 dinár

Pero Vujković

Eladó Palicson 500 négyzetméteres telek portmentes helyen szép kényelmes családi házzal. Alkalmatlan pensionnak vagy szanatóriumnak. Cim a kiadóban. 12626

Citroen autó, keveset használt, kifutó állapotban, kifogástalan gumikkal, olcsón eladó. Érdeklődni Reiter József lakatosnál, Bačka Palánkán. 12649

Részszállításra alkalmas, 4 darab vaslőrés deszka-oladakkal, 60 cm. nyomtávolságú, ugyanott egy Göppel-járgány szeszakavágóval olcsón eladó. Cim a kiadóban. 12644

Elutazás miatt olcsón eladó rádió, tükrös, szőnyeg, más berendezések. Jukićeva 34, udvarban d. u. 2-6. 12645

Eladó Baranya megye egyik virágzó kisközségében egy-éves épület egyedülálló vegyeskereskedéssel és jólmező korcsmával, kedvező fizetési feltételek mellett. — Porac Ivan, Kamenac, u. p. Kn. Vinogradi, Baranya. 12629

Autó, csukott, négytűléssel, keveset használt, más vállalkozás miatt sürgősen eladó. Habram Ferenc, Stara Kanjiža, Cara Dušana 41. 12585

Drinai betonkavics, 10 tonnás kocsi vagonba rakva, Raca vasútállomásra állítva 160 dinár. Megrendelhető Stjepan Beck-nél, Vukovar. 12599

Szőlő

mézédes, eltevésre is igen alkalmas, kicsinyben kg-ként 3.50 dinárért kapható Piukovits József központi irodájában Jelacićeva ulica 4. 11971

Házhelyek, kisebb-nagyobb házak eladók a kertvárosban Ruttkaynál. 12603

Jövedelmű élelmiszerbode, biztos egzisztencia, betegség miatt azonnali átadó. Erdőkölődni Lang agentura, Subotica, Vilzonova ulica 5. 12583

Noviszadon jólmező fűszer- és csemegeüzlet, forgalmas helyen, családi okok miatt eladó. Cim Kardos hirdetőirodában, Noviszad. 12586

C-s cséplő, jókarban, 13 éves, eladó vagy elcsérelendő nagyobb, szintén jókarban levő cséplőért. — Ober Elek cipész, Bačka Topola. 12590

20%-os koronabónokat veszünk. Pučka štediona i zalozni zavod d. d. Osijek, Desatićina ulica 27. 11802

Nemes, fajtiszta gyümölcsfákat, diszcserejéket, bokor és futórósákat őszi szállításra ajánl a Vajdaság legelőnyösebb kertésze. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertészet, Stara Kanjiža. 12351

Óriási raktár atlaszokban, klothokban, nyersanyagokban

PAPLANIPARNAL

Korzón, Rossija Fonciere palota. 12408

Deutz 120—150 HP új szivattyúmotor fatüzeléssel álló kéthengeres 50%-al, beszerzési áron alul eladó. — Mamuzić Ivan gépkereskedőnél, Subotica, Sudarevićeva ul. 9. 12359

Automatikus mérleg, 10 kg. kiöntéssel, kifogástalan állapotban, eladó. Hönigmalom, Bačka Topola. 12457

VÁROSI MOZI

Csütörtök — Vasárnap

Petrović Svetislav

esidei első előzetes-filmje:

Latin negyed (Quartier Latin)

Szerelme, csalódás, jókedv: a pártis bohémek élete

Szerzők: Ralph O'Connor, Svetislav Petrović, Luise Merlier, Carmen Boni, Princessa Bolinsky, Gina Mauer

Ufa filmhíradó

Előadások raponta 4, 6 és fél 9 órakor

3 lőrés benzinnel eladó. Wilhelm nyomda, Bácska Topola. 12619

Zongora eladó, jó karban elsőrendű gyártmány. — Jancsó János tanítónál Ivanovo (Délbanát). 12535

Üzlethelyiség forgalmas helyen november 1-re kiadó. Zmaj Jovina 25. 12620

Butorozott szoba külön bejárattal kiadó. VI. kör, Sienkiewiczova ulica 11. 12610

Modern kétszobás lakás november 1-re kiadó. Save Tekelije ul. 48. 12601

Elegáns emeleti butorozott szoba fürdőszobahasználattal magános urnak azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 12606

Meghívó. 27-én, vasárnap Paličon nagy paprikás-szűreti bálát rendez 12 tól leány. Minden paprikában sorsjegy, értékes nyeregménytárgyak. A főnyeremény 6 személyes bendorgi evőeszköz-készlet kazettával. Szíves pártfogást kér Stantić Bartul, Palič. 12640

3 kis lakás butorozva, vagy üresen olcsón kiadó. Palmotićevo ul. 79. 12612

Lakás, egy szoba, előszoba, villanyvilágítással a központban gyermektelen házaspárnak kiadó. Sudarevićeva ul. 14. 12633

Fehér mályvagyökér és gyermeklancfügyökér ásatására és kikészítésére helyben és vidéken vállalkozókat keresünk. Ajánlatok jelentkezzenek személyesen Illés gyógyszerárban, Subotica, főpostával szemben. 11070

Ütessen összel gyümölcsfát. Kérjen árjegyzéket és rendelje meg idejében szükségletét Bednarz-féle faiskolában, Sztára Kanjiža. 12385

Üres szoba, konyha, élőkamra, üres kis szoba, konyha, különbejárattal butorozott szoba azonnalra kiadó. Hadzićeva ulica 4. 12474

Gyógyszertárberlet szerbhorvát vidéken előjegyzéssel. Magiszterek állást keresnek. Kemikálja, Noviszad. 12558

Pincéhelyiség kiadó. Oslobodjenja ulica 14. 12587

Három szobás lakás kiadó a kertvárosban Ruttkaynál. Lelenház mögött. 12604

Ha állatait, szárnyasait vesztél és betegségtől meg akarja óvni, adjon nekik 2-szer hetenként Nutrint. Kapható szaküzletekben. Postai szétküldés. Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 11070

Senkisem állithatja magát, hogy tökéletes szép Arcát ötvéde és alabástrom simává egyedül a Kovács-féle nagyenyedi arckenőcs és borax-szappan teszi. Kapható mindenütt. Főlerakat: Herzl-drogéria, Subotica. 3101

Butorozott szoba kiadó. Petrogradska ul. 5. 12487